

MAGYAR HÍR- LAP

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

XII. Pius pápa első enciklikája

Vatikánvárosból jelentik: Jól értesült vatikáni körök szerint XII. Pius pápa, mielőtt első enciklikáját nyilvánosságra hozná, annak bizonyos tartalmi részleteit közölni kívánja egyes államok vezetőivel. A vatikáni körökben bizonyosra veszik, hogy az enciklikát augusztusban még nem hirdetik ki, hanem csak szeptemberben, esetleg októberben. Tartalmát illetően az a vélemény, hogy az enciklika természetesen elsősorban vallásos tárgyú lesz, de mélyrehatóan foglalkozik majd a béke ügyével is.

A szerb-horvát egyezkedés ügye Pál jugoszláv kormányzóherceg előtt

Belgrádból jelentik: Cvetkovics miniszterelnök kedden kihallgatáson jelent meg Pál kormányzóhercegnél. Ezalkalommal beszámolt a Macsekkel folytatott megbeszéléseiről.

Kedden egyébként olyan hírek terjedtek el, hogy a horvát kérdésben újabb nehézségek merültek fel.

Az angol esküdtszék tíz évi fegyházra ítelt egy ír szabadságharcost

Londonból jelentik: A glasgowi esküdtszék tíz évi fegyházra ítelt egy írt, akit azzal vádolnak, hogy résztvett a bombamerényletekben. A vádlott azzal védekezett, hogy nem érzi bűnösnek magát, mert nem bűn az, ha egy ír a maga hazáját szereti és az angol elnyomók ellen küzd a hazája szabadságáért.

Washingtonból jelentik: Az amerikai munkaügyi minisztérium közlése szerint Sean Russel, az ír köztársasági hadsereg vezére, az Egyesült Államokban tartózkodik.

Halifax külügyminiszter váratlanul félbeszakította nyári szabadságát

Strang jelentése a Moszkvai tárgyalásokról

Londonból jelentik: Az Exchange Telegraph szerint a nyári szabadságon levő Halifax külügyminiszter váratlanul félbeszakította pihenését és Londonba utazott. A külügyminiszter szabadságának megszakítása több napig tart és az indokolja,

hogy Strang repülőgépen Londonba érkezett. A Prass Association szerint Strang szerdán beható jelentést tesz az angol külügyi hivatalban a moszkvai tárgyalásokról.

Mozgalom az angol politikai pártokban a békefront és Németország közötti kiegyezésre

Londonból jelentik: A három nagy angol politikai párt kebelében mozgalom indult meg, hogy a szövetséges hatalmak Anglia vezetésével szövezzék le európai politikájuk irányelveit. A mozgalom élén Sir Arthur Salter, Harold Nicolson és Ernest Dewin állnak.

A mozgalom el akarja érni, hogy a nagyhatalmak jelentsék ki, miszerint az angol-francia-szovjet hármass szövetség megkötése után is kiterjesztik és elmélyítik a béke-frontot. Ugyanakkor azon-

ban véleményük szerint Németországnak Közép- és Kelet Európában politikai és gazdasági előjogokat kell biztosítani anélkül, hogy ez fennhatóság jelleggel bírna. Ugyancsak biztosítani kell Németországot arról, hogyha kihívás nélküli támadásnak esne áldozatul, úgy a szövetséges nagyhatalmak semleges magatartást tanúsítanak.

Ha Németország ezen az alapon kész az együttműködésre, úgy Európa új elrendezésében megfelelő szerepet juttatnának neki.

Sziám abba akarja hagyni az angol-francia külpolitikai tájékozódást és a kommunistaellenes egyezményhez akar csatlakozni

Londonból jelentik: Az itteni lapok azt a hírt közlik, hogy Sziám csatlakozni akar a kommunistaellenes paktumhoz.

Rómából jelentik: A francia „L'Intransigeant“ is foglalkozott Sziám esetleges csatlakozásával a kommunistaellenes paktumhoz. Ezzel kapcsolatban az olasz lapok megjegyzik, hogy az utóbbi években Sziám igen barátságos magatartást tanúsított Japán irányában. Sziám lépése azért lenne nagy-

jelentőségű, mert területe szomszédos Singaporeval, az angolok távolkeleti legfontosabb kikötőjével és stratégiai pontjával.

Nagyszabású légi hadgyakorlatok Anglia keleti partvidékén.

Londonból jelentik: A Daily Mail azt írja, hogy rövidesen nagyszabású légi hadgyakorlatok kezdődnek Anglia keleti partvidékén. A lap bizonyos adatokat közöl a légi haderő fejlődéséről és azt írja, hogy Angliában jelenleg 250 gyárban állítanak elő repülőgépet és még 3500 kisebb üzemben is a repülőgépgyártás számára dolgoznak. Az angol repülőgépipar jelenleg naponta átlag ezer repülőgépet tud előállítani.

Újabb angol hitelnyújtás Romániának.

Londonból jelentik: Kedden este — mint jelentettük — Tilea londoni román követ Bucarestbe utazott, hogy beszámoljon Gafencu külügyminiszternek a Halifax angol külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseiről. Hír szerint az angol kormány újabb hitelt szándékszik nyújtani Romániának azon az öt és fél millió fontos hitelen kívül, amelyet már az egyezményben biztosítottak. Tilea csak a hónap közepén tér vissza Londonba.

A fegyverkezési program miatt korlátozzák a légi járatokon az utasok szállítását.

Londonból jelentik: Az Imperial Airways kedden közölte, hogy a birodalmi légi utvonalon kénytelen az utasszállítást korlátozni. A vezetőség elhatározását azzal indokolták, hogy a brit fegyverkezési program következtében a légi társaságok a repülőgépeket gyakran elkésve és hibásan kapják meg.

Az utasszállítás korlátozása szerdán lép életbe.

Törökország új világhatalmi törekvései

Az egész arab világra ki akarja terjeszteni befolyását. Versengés Egyiptommal a muzulmánok fölötti uralomért

Rómából jelentik: A Stampa érdekes cikket közöl az újjáéledő török imperializmus terveiről. A lap szerint bizonyos jelekből arra lehet következtetni, hogy Törökország igényt emel Aleppora, majd későbbi időpontban a Szíria feletti mandátumot fogja a maga számára követelni. Innen kiindulva, Törökország ismét ki akarja majd terjeszteni befolyását az egész arab világra. Irakban és Jemenben már is nagy aggodalommal gondolnak ennek lehetőségére. A Stampa lehetségesnek mondja azt is, hogy egy napon Törökország és Egyiptom szembekerül egymással, noha Anglia azon fáradozik, hogy a két ország között együttműködés létesüljön a tengelyhatalmakkal szemben. Törökország — állapítja meg végül az olasz

lap — ismét az első muzulmán hatalom akar lenni.

Bulgária katonai előkészületei a török határon.

Szófiából jelentik: A bolgár távirati iroda cáfolja azokat a külföldön, állítólag bolgár forrásból elterjedt híreket, hogy német és olasz katonák és munkások érkeztek Bulgáriába. Külföldi lapok közölték azt a hírt is, hogy húsz nap óta erős katonai előkészületek folynak Bulgáriában, a török határon. Bolgár hivatalos helyen ezekkel a hírekkel kapcsolatban kijelentették, hogy ez csak az felel meg a valóságnak, hogy két korábbi behívtak fegyvergyakorlatra. A tartalékos katonák a hadtest-beosztásuk szerinti helyeken gyakorlatoznak.

Ispánki Béla:

Látogatás Kamalduliban, a „fehér bencések” kolostorában

Ősi utak, ősi falak Róma körül

Villa San Pastore, augusztus hó.
Rómától mintegy huszonöt kilométernyire, az ősi albai hegyek erdős magányába rejtetten áll a kamalduli rend kolostora: Kamalduli. Villamosvonatunk fehérrefestett kocsijai gyorsan röptének bennünket Láciumnak, a latin műveltség bölcsőjének e történelmi vidéke felé. A vágányok mentén antik köveivel, síremlékeivel méltóságteljesen húz Nápoly felé a régi római Impérium legszebb útja — ahogy akkor nevezték, az utak királynője —: a Via Appia. Mellette mint szétvert római légiók mentelnek a régi, pilléres aquaduktok arra felé, ahová minden út vezet... A táj s az út hangulata még most is ép olyan klasszikus, mint akkor lehetett, amikor Szent Péter és Szent Pál jöttek vándorbotl kezükben, hogy meghódítsák Rómát.

Mikor a vonatból kiszállunk, előttünk Frascati kapaszkodik az albai hegyek erdős lejtőjének. Frascati itt a leghíresebb bortermelő központ. Gyönyörű reneszánsz villái és modern nyaralói sejtetni engedik, hogy itt Róma előkelősége keresett és keres árnyas menedéket a nyári nap heve ellen. Ahogy felfelé haladunk a meglepően tiszta utcán, még egy pillantást vethetünk az albai, szabin és volzsek hegyek által határolt medence felé. Itt játszódott le a latin nép történetének legrégibb fejezete, innen indult ki Róma hatalma. A hegyperemen, mint megannyi királyi korona tapadnak, forradnak a hegy sziklához az olasz faluk. Sikátoros utcáik, tornyos-bástyás házaik még mindig emlékeztetnek a középkori és reneszánsz idők csatározásaira. Mintha házaik közt megrekedt volna a régmúlt: köveikre úgy rávésődött a történelmi idők emléke. Emiatt Colonna, a mindig pápához fűződő család sziklafészeke, odább Morte Porzio, ahol Peritius Cato, a „feddhetetlen római” élt, ki még napjainkban is az igazságosság és erkölcsi szigorúság példája maradt. Az erdős albai hegyek utolsó jáncánál messze fehérik a szabin hegyek kopasz-homlokú magaslatra, a „Szent Péter vára”, s alatta a barokkallelűjűk és a polifón egyházzene mesterének hazája Palestrina. A szabin hegyek másik sarkában Guidonia, a modern repülőváros, mögötte antik kénes fürdők, majd Tibur, ahol Horáciusz hallgatta az Anio vízeseinek suttogását.

E fölséges kilátást nemsokára elfogják előlünk a búsan zöld ciprusok, délszaki fenyők. Utunk jobbra ível s nemsokára antik római útra érünk, melynek hatalmas kockaköveit még a császárkori légionáriusok helyezték ide. Alattunk feltűnnek Tusculumnak, az órómai településnek romjai, közöttük Ciceró világhírű villájával. Amint egyre magasabbra hágunk, mind tisztábban bukkan elő Lácium déli része redőszzerűen tovaulluló dombjaival, mögötte Pontinia lecsapott síksága, majd a Tirrénéi tenger aranysegélye. Áttérünk egy kis gyalogósvényre. Előttünk fogynak a kilométerek s Frascati zaja belevész az érintetlen erdőség hallga-

G. K. CHESTERTON AQUINÓI SZENT TAMÁS

Boldizsár Iván fordítása. Füzve 108 L. és port!

A modern kor embere nagy érdeklődéssel fordul a szentek felé s gyengesége tudatában szívesen hódol előttük. Chesterton ez inlított arra, hogy a szellemtörténet eszközeivel megrajzolja a középkor e szellemóriásának portréját. Valóban soha jobbkor nem jöhetett ez az életrajz, mert Aquinói Szent Tamás bölcselétéről talán sohasem beszéltek annyit, mint ma, amikor amikor a társadalmi bajokra orvososságot keresve, minduntalan az ő filozófiájában találják meg az igazságos társadalmi rend zákoerit

tásába. Jobbról-balról komolyan vigyázó plátánok feszengenek s a kolostor barokk portáléja egyre közelebb jut hozzánk. Mindenütt magas köfalak. A szürke egyszerűséggel felfelívelő kapu előtt köves csarnok. Önkéntelenül feltűnik az az éles ellentét, mely előbbi és mostani élményeink közt van. Hisz még ott kísért agyunkban a frascati-i Villa Aldobrandini reneszánsz pompája, zenélő források, karszűn szökkenő pálmái s palotájának klasszikus vonalaiból beszélő komor, földiesen egyszerű órómai lélek. Ott minden beszél, minden leköti, minden szórakoztat. Itt minden szürke, minden csendes és mégis minden oly sokatmondó. Érezzük, hogy e csendben lakozik az igazi bensőség. Ide azért jött társaságba sok szerzetes, hogy egyedül lehessen Istennel... Kamalduli a hallgatós kolostora. Csak hetenként egy-egy órára és évenként egy pár napra szűnik meg a hallgatás, mikor is kötelező minden szerzetesre a beszéd. Így nem felejtik el anyanyelvüket és egymást is alkalmuk van megismerhetni.

A csend birodalmában

A kapu csengője megtöri most is a csendet. Néhány perc múlva kulcsesörtetés és a nyitódó kapu előtt hófehér barátesuhában megjelenik a portástestvér. Lábán különös szőreszima, derekán fekete bőrv. Szürkélő szakállá fölött egészségesen piros arca, tartózkodóan barátságos mosolya egyszerre bizalmat önt mindegyikünkbe. Szíves hajlással előretessékel és kérdéseinket nyugodtan bevárva, magyarázathoz kezd. A déli emberek jellegzetes széles gesztusával nyitja meg mondókáját és nemvárt lelkesedéssel így kezdi: Ecco qui comincia il nostro paradiso: Ime, itt kezdődik a mi paradicsomunk. Szemünk közben elrövedez a kolostortemplom barokkosan lendülő oromfalán. A nyitott ajttól máris észreveszük az egymásmögött elhelyezett imaszólyokat, melyeken a szerzetesek közös imádság alkalmával térdelnek. Betérve a

templomba mi is élvezhetjük azt a fölséges istenközelséget, amelyben az embernek csak ily körülmények között lehet része. A templom mellett közvetlenül a kriptá. Hűvöslehelletű kis kamrák egyszerű szerzetesnevekkel. A nevek mellett meglepően magas évszámok: 67... 72... 85. Míg mi szótlanul elmélázunk a neveken és számokon, a kapustestvér mély baszusával elkezd a De profundis zsoltár lélekszaggató Istenhezkiáltásait. Tompán dörögnek az egyes versek, mintha a tisztítóhely kapui megtárvák, belőle kétkézzel, esdően nyúlának ki a holtak Isten felé. Fejünket lehajlítjuk, hogy e pillanatnyi önmagunkbaroskadás mélyen beiródjék lelkünkbe.

A „Kamalduli falu”

A kriptából most már a „kamalduli-falu” megyünk. Széles utca osztja ketté a házak sorait Minden szerzetesnek külön kis háza van. A ház előtt mosolygó virágágyak, melyeknek szélén magas köfal zárja el a kilátást a többi házak irányában. Amint az egyik szerzetes cellájába belépünk, a bennlévő páter némán szobájának sarkába húzódik, vezetünk pedig szabályaihoz híven az ajtó előtt marad. A hálószerében egyszerű faágy, kereszt, korbács és mosdó. A kis dolgozószobában asztal, szék és könyvvállvány. Mindenütt példás rend és tisztaság. Az asztalon régi és új könyvek, folyóiratok. A ház másik részét a kápolna foglalja el. Itt mondják naponta miséjüket a kamalduli atyák, míg a fráterek ministrálnak nekik. Elhagyva a cellát végigmegyünk a házak során, bepillantunk az ács- és kovácsműhelybe, ahol némán, de mégis erősen dolgoznak a fehérésuhás, kötényes barátok. A kamalduli-utca végén szőlőlugasok sorai nyílnak. Hatalmas szalmakalappal fejkön dolgoznak itt a kertész testvérek. Valóban mintaszerűek is e lugasok.

Utolsó útunk egy dombra vezet fel, melyen a fesület áll. A fesület tövétől messze kilátás nyílik a római Campagnára. A láthatár szélén Róma épületrengetege úszik a síkság fölött rezgő forró levegőben. Róma fölé csak a Szent Péter-templom kupolája emelkedik láthatóan. A michelangelói remekmű így vezet az imára áhitatosult szerzeteseket a távolból is a galileai halász sírházhoz, kit Krisztus Urunk Egyháza első kormányosává tett.

Nemsokára megszólal a kis kolostor-harang s a kapus testvérnek segítenie kell az ebéd kihordásában. Zománcos éthordókban viszik a salátákból és gyümölcsből álló egyszerű ebédet a cellák ablakáig, ahonnan az egyes szerzetesek lakásukba emelik. Mi még egyszer szeretettel végigsimogatjuk szemünkkel a szürke falakat, a kis barokk templomot, a kedves lugasokat, mert érezzük, hogy itt igaz bensőséget találtunk. A kapus testvér szótlan és szerény meghajlása, a kulcs esőre nézve ébreszt csak arra, hogy ismét künn vagyunk...

Tömegesen érkeznek a fellebbezések az ötszázalékos illeték kivetése ellen

A kolozsvári bírák és ügyvédek alkotmányellenesnek tartják a kivetést. — Nagyváradon a miniszter döntését várják

Nagyvárad. Saját tud. Néhány héttel ezelőtt részletesen foglalkoztunk azzal a hírrel, hogy Nagyvárad városa a közigazgatási törvény múltévi módosításával úgy találta, hogy a törvény módját ad a városnak a három év előtt oly nagy elégedetlenséget keltett ötszázalékos illeték újabb való kivetésére. Ennek az évről a költségvetésébe azután már föl is vették a bérlőkre kivetett ötszázalékos illetéket — sőt már meg is kezdték az illeték behajtását. Megirtuk azt is, hogy a nagyvárad: Bérlők Szövetsége erővel akart indított a kivetések ellen és arról is beszámoltunk, hogy a kérdés az illetékek miniszterium elé került. A miniszter döntése még nem érkezett meg, a bérlők nagy többsége azonban tiltakozása jeleül az egyetlen megoldást választotta és az ötszázalékos illeték kivetése ellen fellebbezést adott be.

Kolozsvár. Saját tud. Erdély városában a nagyvárad: mintára mindenütt kivetették az ötszázalékos illetéket a bérlőkre. A kivetések különösen Kolozsváron a polgárság legnagyobb elégedetlenségével találkoznak. A város házára naponta tömegesen érkeznek a fellebbezések, amelyekben a megadóztatott polgárok különböző indokolt kifogásokat emelnek a kivetés ellen. A fellebbezések legnagyobb része — különösen az ügyvédek és a törvényszéki bírók által benyújtott felleb-

bezzések — alkotmányellenesnek minősítik az ötszázalékos illeték kivetését, azzal az indoklással, hogy az alkotmánytörvény csak jövedelem vagy kereset után ismert adózási kötelezettséget, de nem lakbérék után. Több fellebbezésben hivatkoznak arra, hogy más városokban jóval kevesebb is a kivetett illeték. A fellebbezések ügyében külön e célra összehívott városi fellebbezési bizottság fog dönteni. Az erdélyi városok polgárai feszült érdeklődéssel tekintenek a fellebbezési bizottságok döntése elé — amely ha elutasító lesz, akkor ismét közigazgatási bíróság fog dönteni a közérdekű ügyben.

Huonder-Várkonyi:

A Mester lábainál

- I. A munka napjai . . . . Füzve 115 lei
II. A szünetek éjjele . . . . „ 144 „
III. A megdicsőülés reggele . . . . „ 162 „

A legjobb iskola a Mester lábainál ülni, mert — ott alakul ki a legszébb embertípus: a Krisztus-típus. Rövid, mesteri elmélkedések papok és mélyebb lelkiéletre törekvő világiak számára.

A tudomány ünnepe

Az Erdélyi Múzeum Egyesület Gyergyószentmiklósi vándorgyűlése folyó hó 27—29-ig.

Gyergyószentmiklós, augusztus hó.

Erdély magyarsága ünnepet ül augusztus 27—29-ig Gyergyószentmiklóson, a tudomány ünnepét. Annak a tudománynak, amely nem ismer ország-határokat, faji és vallási különbségeket, gazdasági eltolódásokat, hanem csak egyet ismer: a kultúrát.

Gyergyószentmiklós város közönsége megtisztelve érzi magát akkor, mikor szerény meghívását az EME választmánya elfogadta a vándorgyűlésnek falai közötti megtartására nézve s éppen ezért mindent elkövet abban az irányban, hogy nemcsak az EME kiküldöttei, előadói, a nagyszámu érdeklődő és előkelő vendégek és közönség igényeit minden tekintetben kielégítse.

Eppen ezért a helyi rendezőbizottság már most minden érdeklődőnek tudomására hozza a következőket:

1. Az elszállásolásokra a jelentkezések már megkezdődtek.

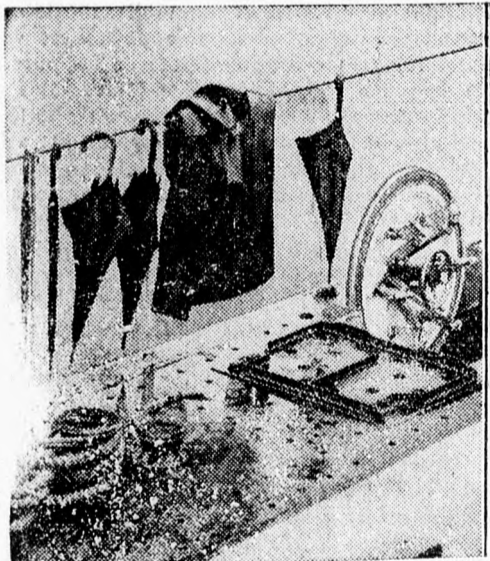
Felkéri tehát mindazon vendégeket, akik ingyenes elszállásolásra igényt tartanak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb folyó hó 20-ig a rendezőbizottság központi irodájához: Gyergyószentmiklós—Gheorgheni, Jud. Ciuc. Str. Reg. Ferdinand No. 18 sz. alá, Karácsony Antal ur címére bejelenteni sziveskedjenek. A jelentkezésnél közölni kell: az életkort, társadalmi állást, az érkezés pontos idejét, esetleges kívánságokat és hogy kivel érkezik az illető. Azok a vendégek, akik nem az EME kiküldötteivel együtt érkeznek Gyergyószentmiklós vasútállomására (26-án d. u. 5 óra 20 perces vonattal), elszállásolási cédulájukat a központi irodában: Str. Reg. Ferdinand No. 18 fogják megkapni, tehát ott kell jelentkezniük.

2. Az étkezés az erre kijelölt éttermekben mérsékelt árak mellett közösen lesz megoldva s az erre vonatkozó étkezési jegyek is a rendezőbizottság központi irodájában: Str. Reg. Ferdinand No. 18. kaphatók.

A rendezőbizottság a vándorgyűlés ideje alatt néprajzi, — turisztikai — és egyházművészeti kiállításokat is rendez, melyeknek egyik csoportját Csikvármegye fürdő- és üdülőhelyei, továbbá palackozott borvizeinek kiállítása fogja képezni. A rendezőbizottság tehát felkéri mindazon fürdő- és borvízforrás-tulajdonosokat és bérlőket, akik ezen a kiállításon részt o hajtanak venni, hogy ebbeli szándékukat a központi irodában: Str. Reg. Ferdinand No. 18., Karácsony Antal ur címére legkésőbb folyó hó 10-ig bejelenteni sziveskedjenek, míg a kiállítás tárgyai legkésőbb folyó hó 20-ig adandók át a rendezőbizottság megbízottjának. A kiállítás való részvételi díj: 100 lei.

3. A vándorgyűlés befejezése után, augusztus 30-án, a Gyilkostó, Egyesző, Balánbánya és Borszékre — megfelelő jelentkezések esetén — kirándulást tervez a rendezőbizottság, amelyre való jelentkezések legkésőbb folyó hó 20-ig adandók be a rendezőbizottság központi irodájába: Str. Reg. Ferdinand No. 18., jelezve egyúttal a kirándulás helyét is.

Minden felvilágosításért válaszbélyeg küldése ellenében kérjük a rendezőbizottság központi irodájához: Str. Reg. Ferdinand No. 18. fordulni.

Az angol admirális meghívta a kormány tagjait, hogy a tengeralattjárókat megtekintsék. A miniszterek mielőtt lementek a tengeralattjáróba, (melynek felesapott ajtaja jól látható képünkön), a korlátra akasztották esernyőjüket...

A danzigi nemzeti szocialisták vezetője Hitler birodalmi vezérnél

Külügyi és gazdasági szorosabb összeköttetés terve Danzig és a német birodalom között. — Döntés szeptemberben lesz a nürnbergi pártnapon

Berlinből jelentik: Forster danzigi körzet-vezető berchtesgadeneri utazásának politikai körökben rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak. Forster kedden érkezett Berchtesgadenbe, jól értesült körökben úgy tudják, hogy Forster a Hitler birodalmi vezér diplomáciai támogatását kéri a danzigi szenátus legközelebbi akciója számára, melynek célja az, hogy Danzig külügyi képviselőjét, amelyet eddig Lengyelország látott el, Németország vegye át. Azt remélik, hogy a berchtesgadeneri megbeszélések befejezése után közleményt adnak ki, vagy Hitler felhívást intéz Danzig lakosságához. Forster a jövő hét elején tér vissza Danzigba és hivatalosan jelentést tesz tárgyalásairól. Egyelőre Berchtesgadenben azokat az eszközöket és utakat vitatták meg, amelyek lehetővé tennék, hogy a Birodalom ismét gazdasági támogatásban részesíthesse Danzigot. Általában feltéte-

lezik, hogy a danzigi kérdést nem oldják meg véglegesen a szeptemberi nürnbergi pártnapok előtt.

Német körökben az a hiedelem él, hogy Buckhardt, a danzigi népszövetségi főbiztos hamarosan végképp elhagyja a szabadvárost.

Találkozás a danzigi szenátus elnöke és a lengyel főbiztos között.

Varsóból jelentik: Danzigból és Londonból olyan hírek érkeztek, hogy Greiser, a danzigi szenátus elnöke és Chodacki, lengyel főbiztos között találkozás készül. Politikai körökben hozzátesszik, hogy a megbeszélésnek nem volna különösebb politikai jelentősége, mindössze a rendes diplomáciai érintkezésről volna szó. Lengyelország különben mindig is hangoztatta tárgyalási készségét.

Az olasz hadgyakorlatok célzata felől vita támadt a francia és olasz sajtóban

A francia betörés lehetősége az olasz földre. — A bekerítő politika sikerét az olaszok kétségbevonják

Rómából jelentik: Gayda, a kiváló olasz közíró, erősen visszautasítja egyes francia lapoknak azt az állítását, hogy az olasz hadgyakorlatokat Olaszországnak francia betöréstől való félelme magyarázza meg.

— A francia lapok — írja többek között Gayda — az effajta állításokkal a saját közönségükben akarnak olyan hiedelmet kelteni, mintha a francia tulsuly még Olaszország elleni hódító utra is képes volna s hogy a bekerítő politika Olaszországot már félelemre kényszerítette. A belgrádi Politika című lap is beszél a bekerítő politikáról. A politikai sikereket tényekkel kell igazolni. A bekerítő politikának valóban sok szerződést és szövetséget sikerült összehoznia, de ezek még nem állották ki a tűzpróbát. Ezzel szemben a tengelyhatalmak nyilegyenesen haladnak céljaik felé.

Gayda végül megállapítja, hogy a tengelyhatalmak sohasem gondoltak arra, hogy háborút idézzenek elő.

A déltiroli németek áttelepítése az olasz-német egyetértés bizonyítéka.

Rómából jelentik: A déltiroli német állampolgárok áttelepítéséről szóló törvényjavaslat pénteken kerül az olasz parlament elé. Eszerint — mint már röviden jelentettük, — az Adige völgyében élő német származású és nyelvű lakosok, akik a st.-germaini szerződés alapján olasz állampolgárságot kaptak, mielőtt visszaköltöznek a birodalomba és fölvennek a német birodalmi állampolgárságot, kötelesek kijelenteni, hogy olasz polgárjogaikról lemondanak. Ez az intézkedés a leszármazottakra is vonatkozik.

— Ez az intézkedés újabb bizonyítéka a tengely tökéletes működésének, — írja az Atesia Augusta című lap. — Nem arról van szó, hogy a németeket kényszerítik az elköltözésre, vagy éppen kiüldözik őket, hanem mindenekelőtt visszahívják Déltirolból a német állampolgárokat, a német anyanyelvű olasz állampolgároknak pedig lehetővé teszik, hogy ha akarnak, átköltözessenek Németországba. Az olasz és német kormány a leg-

teljesebb mértékben gondoskodik az átköltözők gazdasági, erkölcsi és politikai érdekeinek megóvásáról. Ezzel Németország és Olaszország között minden kisebbségi és nemzeti ellentét kiküszöbölődik.

Hatalmas tűzvész a nagyváradi Clotild vegyigyárban

A gyulékony vegyi anyagok az egész környéket veszélyeztették

Nagyvárad. Saját tud. Hatalmas tűz pusztított szerdán délelőtt a Farkas Jakab és Feldmesser Jenő tulajdonát képező „Clotild” festék- és vegyiárú-gyár Aurel Vlaicu utcai telepén. Az üzem javában dolgozott, amikor 11 óra előtt néhány perccel a munkások rémülten vették észre, hogy a vegyi-anyagokat főző kemencék tűzétől a közelben levő berendezési tárgyak meggyulladtak. A munkások minden erejüket megfeszítve el akarták fojtani a kezdődő tüzet, de fáradságuk hiábavaló volt.

A gyulékony vegyi-anyagok pillanatok alatt lángborították az egész hatalmas gyárhelyiséget és a lángok bekaplalták a tetőszerkezet farészeit is.

Közben értesítették a tűzoltókat és a gyár munkásai a tűzoltókkal együtt igyekeztek legalább a környező épületeket, lakóházakat és a telepet megmenteni. Két órai munkába került, amíg a tüzet teljesen el tudták oltani.

A gyártelepnek az a része, ahol a tűz kiütött, teljesen leégett és csak a csupasz falak maradtak meg.

A hirtelen kitört tűzben a munkások nagyrészenek bennégett az utcai ruhája, a bennük levő iratokkal. A kár megállapítására a délutáni órákban száll ki a helyszínre a bizottság. Hozzávetőleges becslés szerint a tulajdonosok vesztesége több százezer lei.

Filmfelirat:

„Kigyúlnak a fáklyák“

Ujabb kísérletek a romániai filmgyártás megteremtésére

Bucuresti. Saját tud. Évről-évre több ízben is megismétlődnek Bucurestiben a kísérletek, amelyek igyekeznek a filmgyártást Romániában meghonosítani. Eddig még nem jártak sikerrel e kísérletezések. Pedig, mint szakértők pontos számításokkal kimutatják, a romániai filmfogyasztás legalábbis olyan jó üzlet tenné egy jó film előállítását, mint a magyarországi, ahol a filmgyártás már szép eredményeket mutat fel. A romániai színészanyagból is lehetne megfelelő erőket összeválogatni. És ami nem utolsósorban fontos, tőkés is akadtak már, akik nagy áldozathozásokra voltak hajlandók. Már több alkalommal, különböző érdekeltségek, igen nagy összegeket fektettek bele a filmgyártásba, anélkül azonban, hogy sikerült volna jó filmet készíteniük és ezáltal megtalálniuk üzleti számításukat.

Az ügynek azonban mindig voltak és maradnak mozgatói, akik, akár mert szenvedélyüké vált a film, akár mert anyagi előnyöket várnak tőle, időnként megtalálják új kezdeményezések módját: tőkésre tesznek azért, akik az eddigi kudarcok egész sorozatának ellenére vállalkoznak arra, hogy néhány milliót beleverjenek egy új román film előállításába.

Mert a film lehet jövedelmező üzlet, ha egyszer bevált, de rengeteg pénzt emészt. Stúdió kell, technikai felszerelés kell, jó darabot kell kiválasztani, írni vagy kellőképpen átültetni, technikai és művész-személyzetre van szükség s mindezek előteremtésénél meg kell küzdeni a kalandorok és szélhámosok egész hadseregével, amely valósággal hemzseg a filmiparban és kíméletlenül ráveti magát a többé-kevésbé avatatlan kezdeményezőkre ott, ahol egy kis pénzt éreznek.

Néhány hónappal ezelőtt beszámoltunk a Carpatia néven alakult bucurestii filmvállalat erőfeszítéseiről s a filmről, amelyet készített. Azóta ez a vállalat különböző belső ellentétek, technikai problémák és anyagi nehézségek miatt felszámolt, a film előkészítő munkálatai jelentős összegek elfecserlése után annyiban maradtak, a nagy költséggel toborzott és fenntartott személyzet szétszéledt és a felszerelés bizonyos mértékben öszerré vált.

„Kigyúlnak a fáklyák“

S most ismét új kísérletezésről adhatunk hírt. Egy tőkés csoport, amely mögött a Chrissoveni bankház által irányított Dacia filmkölcsönző vállalat áll „Se aprind faclile“ (Kigyúlnak a fáklyák) címmel filmet készített Bucurestiben.

A filmet még július hó első felében a bucurestii Eintracht-teremben berendezett ideiglenes stúdióban kezdték forgatni, amelyet akusztikailag átalakítottak a filmfelvételek céljaira. Három millió leibe fog kerülni a film. Szakértők számítása szerint pedig egy román film, figyelembe véve azt, hogy az országban 384 mozi van, négy millió leit jövedelmezhet. Egy sikerült filmen tehát kerekén egy milliót lehet keresni, ami elég jó jövedelmezőség, hiszen három hónap alatt még a jelenlegi kezdetleges beszervezettség mellett is elkészül egy darab.

A siker azonban még mindig nem kétségtelen, noha a most kísérletező vállalkozóknak már kevesebb akadályal kell megküzdeniük, mint a korábbi kudarcok elszenvedőinek. A filmgyártáshoz szükséges készületek részben megvoltak az országban, ezeket bérbevéették s csak a hiányzókat hozták be külföldről. Nagyobb gondot okozott a szakemberek szerződötése. A vállalkozóknak ugyanis mindig számolniuk kell álszakértők rohamával, amely a külföldi zsidótörvények miatt facerrá vált többnyire harmadrangú filmemberek kávéházi törzsasztalai mellől indul el, valahányszor újabb kereseti lehetőségekről adnak hírt a fajta titokzatos összeköttetései.

A korábbi példaktól eltérően azonban a jelenlegi vállalkozóknak mégis sikerült néhány keresztény szakemberre tenni szert. Szerződötték Ringger svájci operatőrt, továbbá dr. Orbán budapesti

hangmérnököt, valamint Rétfalvi budapesti arcfestőt. Rendezőt helyföldön találtak a bucurestii Newzeti Színház rendezőjének, Sahighiannak a személyében, akinek filmrendezői múltja aligha nyújtja a siker biztosítékát, mert már két film, amit ő forgatott, elég diestelenül bukott meg. A vállalkozók azért mellé tették Sas László budapesti zsidót. Ez a szakértő közel egy évvel ezelőtt jött az országba és 10 hónapi ügyeskedés árán sikerült elhitetnie a Dacia filmkölcsönző céggel és Parssena íróval, aki a filmet nemcsak írta, hanem annak pénzelésében is komoly részt vállalt, hogy ő elsőrangú szakember, aki Budapesten már több sikeres filmet rendezett. Sas úr tehát a fajta hajótörteinek régi bevált módszereivel élt és ezáltal sem eredmény nélkül, mert a vállalat havi 100.000 lei fizetéssel alkalmazta technikai tanácsadóinak. Csak később derült ki, hogy Sas úr sohasem rendezett filmet Budapesten s szakmai tevékenysége a valóságban három magyar film társfinanszírozására zsugorodik, amely filmek csúfosan megbuktak. Nem is volt közzönet az ő technikai tanácsaiban, úgyhogy a vállalat már a harmadik héten felmondott jeles tanácsosának s a filmet most már nélküle for-

Dr Soós István képviselő közbenjárása a megyefőnöknél és a polgármesternél

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István képviselő, a Magyar Népközösség nagyváradi tagozatának elnöke a keddi napon megjelent Biharmegye megyefőnöknél és a biharmegyei gazdák érdekeiben arra kérte, hogy a gabona értékesítésére vonatkozó törvény 6-ik szakasza alapján minden megyeszékhelyen megalakított bizottságba nevezze ki Koppány Rezső EGE felügyelőt, akinek a Központtól erre megbízása is van. A megyefőnök hozzájárult ezen kéréshez és kijelentette, hogy Koppány Rezső a napokban a bizottságnak tagja lesz s ott alkalma lesz a magyar gazdák érdekeit képviselni. Ezután interviuált dr. Soós István képviselő a falusi lakosságtól elvitt lovak ügyében, kérvén a vonatkozó rendelet végrehajtását. A megyefőnök ezirányban is ígéretet tett. Megbeszélést folytatott továbbá az áthelyezett kisebbségi jegyzők ügyében és végül bejelentette, hogy a Magyar Népközösség Biharmegye területén megkezdte a szervezkedést elsősorban Szalontán és Belényesen, valamint a többi járási székhelyeken, kérvén a megyefőnök elvi hozzájárulását. A megyefőnök kijelentette, hogy úgy ehhez, valamint az egyes községekben megszervezendő gazdakörök megalakításához hozzájárul és a vonatkozó engedélyt megadja. Ezek után eljárt dr. Soós István képviselő Ghirila Augustin polgármesternél is az új állampolgársági törvény végrehajtási ügyében és

Csávossy Elemér S. J. művei:

Együtt a Mestérrel	115 lei
Örök igazságok	235 „
Nagy király nyomdokain	235 „
Kereszt és feltámadás	235 „
Egy sir a Duna felett	55 „
Jézus Szive elmélkedések	55 „
Egy élet Jézusért	55 „
Fülvilági valóságok	123 „
Az újjászületés Szentisége	30 „
Az idők nagy jele	15 „
Boldogság útja	10 „
Kis elmélkedések	10 „

Korda r. t. kiadása.

* Ha az arcszine fakó, szürkésárga, bágyadt ha hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, tanácsos néhány napon át reggel egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet innia.

gatják Snagovban, ahol a külső felvételek készülnek.

A filmnek nagy szerencséje, hogy lelkiismeretes svájci és magyar szakemberek igyekeznek megküzdeni a különböző természetű nehézségekkel. Sokat ment a női főszereplő, rokonszenves megjelenése, föltétlenül fotogénikus volta és az a körülmény, hogy más szereplők is mutatnak reményekre jogosító filmigéreteket. Végso eredményben most is csak várakozási álláspontra helyezkedhetünk ezzel az új kísérlettel szemben, bár ebben az esetben a komoly igyekezetnek több jele biztat sikerrel, mint a múlt kudarcra végződött kísérletezéseivel.

Mindenesetre jellemző, hogy a fajta hontalanjai Budapestről kiszorulva megszimatozták a romániai lehetőségeket és igyekeznek „megteremteni“ a román filmgyártást, mint ahogy Budapesten a magyar filmgyártással cselekedtek ezt, ahol a berlini visszavonulás után a Hunnia filmgyár környékén rövid idő alatt egész rendes kis palesztinai hangulatot sikerült elővarázsolniuk.

Mint ugyancsak jellemző tünetet érdemesnek találjuk feljegyezni, hogy Richman, a bucurestii modern és valóban amerikai méretűvé fejlesztett filmlaboratórium — CIRO-FILM — besszarábiai zsidó tulajdonosa, aki elhatározta, hogy megosinálja a román filmszűdiót, a napokban Budapestre utazott és onnan öt filmszakembert hoz le az ősszel megindítandó rövidfilmgyártás (300—500 méter hosszú filmek) technikai vezetésére. Érdekes, hogy ezen öt, már szerződötett filmszakember között nincs egyetlen keresztény sem. A zsidó összetartásnak újabb gyönyörű példája ez.

(j. b.)

azt a kívánságát terjesztette elő, hogy a város-házán ne kívánják a lakosságtól, hogy ujonnan beszeressék a bizonyítványokat, hanem a folyó évben beszerzett bizonyítványokat fogadják el. A polgármester kijelentette, hogy ilyen irányban javaslatot tesz a Tartományhoz és remélhetőleg kedvezően intézik el a kérdést. Végül közbelépett dr. Soós István képviselő a kisebbségi tisztviselők ügyében is.

A sors különös játéka

Az olasz lapok tragikus esetről számolnak be, amely az egyik Savona melletti kis helyiségben játszódott le nemrégiben. Egy fiatal elektromechanikus élt itt már évek óta siketnéma feleségével. A férfi minden reggel munkájába ment a magasfeszültségű vezetékhez és csak az esti órákban tért vissza. A legutóbb az egyik, ilyen magasfeszültséget tartó oszlopon kellett valamit kijavítania és ezért felmászott az oszlopra. Alig ért azonban fel, rendkívül erős áramütés érte, amely az egész testén súlyos sebeket ejtett, azonban elvesztette eszméletét és így függött a biztosítóövön, amíg az egyik munkástársa észre nem vette és nem intézkedett, hogy kórházba szállítsák.

Mielatt a szerencsétlenség a távoli magasfeszültségű vezetéken lejátszódott, a szerencsétlenül járt munkás siketnéma felesége, aki szokás szerint a házban tartózkodott, egyszerre csak a legnagyobb nyugtalanság jeleit mutatta. Hangokat kezdett hallani, majd egyszerre hirtelen beszélőképességét és hallását is visszanyerte és környezetének legnagyobb csodálkozására folyékony szavakkal kijelentette, hogy azonnal telefonálni akar férjének.

Mindéz, mint később kiderült, pontosan ugyanabban az időben játszódott le, amikor a férfi szerencsétlenül járt és a szerencsétlen asszony a szörnyű hírt telefonon hallotta, úgyhogy azonnal a kórházba sietett. Alig ért azonban oda, néhány perc múlva meghalt a férfi, úgyhogy éppen csak annyi idő volt, hogy fájdalom-bücsüt vegyen tőle.

Levél egy édesanyáéhoz

*

Kedves Nagyságos Asszonyom!

Tudom, meg fog lepődni, amikor ezeket a sorokat olvassa és azt is tudom, hogy soraim felett egy kissé föl is fog háborodni, — de ne haragudjon nagyon reám —, ezt a levelet kötelességemnek tartottam megírni.

Talán azzal kezdem, hogy bocsánatot kérek, amiért önkéntelenül — és saját hibámon kívül — feltanulva voltam annak a beszélgetésnek, amit a kedves Nagyságos Asszony egy ismerősével folytatott. Nem érzem magamat hibásnak, hiszen a kérdéses beszélgetés a Nagyvárad felé robogó vonat egyik harmadosztályú kocsiában folyt le, ahol a Nagyságos Asszonyom ismerősén és rajtam kívül még mások is voltak. Tehát ugyebár nem tehetek róla, hogy ez a nyílt beszélgetés nem került el fülemel.

Ha vissza tetszik emlékezni még rá, az ismerős a Nagyságos Asszony utazásának célja felől érdeklődött és erre tetszett válaszolni azt, hogy: megyek Nagyváradra bőröndöt vásárolni a kis fiamnak, mert meg az ősszel tanulni...

En amikor az ismerős azt kérdezte erre, hogy hát hova is megy tanulni a kis fiu erre (ugye jól emlékszem?) azt válaszolta a Nagyságos Asszony, hogy: Ezt még bizony nem tudjuk...

Ne tessék haragudni, de amikor azt hallottam, hogy a bőröndkérdés megoldása sokkal jobban foglalkoztatja a Nagyságos Asszonyt, mint az, hogy a kedves kis fia hová is megy tanulni, — hát megvallom, egy kicsit jobban odafigyeltem a beszélgetésre. Megtudtam így, hogy a kedves kis fia egyetlen gyermek, azt is, hogy most tizenegy éves és kitünően végezte az elemi iskola negyedik osztályát, tanulni nagyon szeret, a gépeket különösen kedveli, az ételekben egy kicsit válogatós, mert ugyebár módja van hozzá... Egyszóval, úgy az ön leírása folytán megismerkedtem közvetve kedves kis fiúkkal is. Megtudtam azonkívül, hogy a Nagyságos Asszony kedves férje nagyon jól keres, panasza nincs semmi okuk és — ami természetes is — nagyon szeretik egyetlen gyermeküket...

Akármiilyen fontos is volt az a bőrönd-kérdés, a Nagyságos Asszony utitársa hamar letárgyalta. Ugy látszik ő — annak ellenére, hogy korára való tekintettel nem tarthatam meg családapának, mégis nagyobb fontosságot tulajdonított annak, hogy hova is megy hát a gyermek tanulni — és ha tetszik emlékezni rá — felsorolt liceumokat, szakiskolákat, internátusokat, amelyeket ő jónak, alkalmasnak ismert — egyszóval tanácsot adott a kedves Nagyságos Asszonynak.

És erre azt tetszett felelni, ha nem tévedek, hogy: majd oda megy a kis fiú, ahova ő akar menni...

Már bocsánatot kérek kedves nagyságos asszony, de én a magam részéről nagyon szépnek és ideálisnak találom a gyermek modern-önállóságra való nevelését, de talán túlságosan nagy is ott az önállóság, ahol egy tizenegy esztendő gyermekre bizzák, hogy döntsen a jövőjéről...

A bőrönd-ügyet, mondjuk még próbáltam megmagyarázni magamnak egy kis felületességgel, no meg azzal, hogy ez az első esete a Nagyságos Asszonynak; nem tanítottatt még gyermeket. Ezt, mondjuk, meg lehetne magyarázni. Mert ugyebár ki is gondolná, hogy sokkal fontosabb az, egy katolikus magyar gyermeknek, hogy milyen iskolába menjen, ha már szüleinek tehetsége van taníttatására, mint az, hogy ruháit és egyéb holmiját milyen bőröndbe csomagolja? Hát ezt a fontossági sorrendet még csak el lehet téveszteni... De azt, hogy az iskola megválasztását a tizenegy esztendő gyermeke tetszenek bízni... Ne tessék haragudni, de bármilyen egyetlen, tehetséges, válogatós, ötlet-dús az a kislány, aki még hozzá falun nevelt gyermek — úgy gondolom túlságosan is nehéz feladatot vállalt magára, amikor az iskolaválasztást — fellebbezhetetlen döntésére bízta.

Nagyságos Asszonyom, ne tessék félreérteni soraimat. Egyetlen szóval sem mondtam, hogy a gyermek kedvét és esetleg különleges irányú tehetségét ne tessék figyelembe venni. Sőt, ellenzem, hogy olyan pályára kényszerítsék, amelyik természetének, hajlamának nem felel meg. Tessék csak ezeket is nyugodtan figyelembe venni. A tanító és a hitoktató plébános bizonyára jól ismerik a kislányt. Tessék őket is megkérdezni: Mire van hajlama a gyermeknek? — De együtt és ez a fontosabb — tessék komoly, jónévi iskolának és fejelemes internátusnak a címét is elkéri. A plébános, a tanító szívesen adnak felvilágosítást és jótanácsot. Az iskolák, internátusok is kiadnak ismertetést, prospektust...

„Egy királyi és nemzeti forradalom“

Török lap cikke Románia belpolitikájáról

Sztaubul, augusztus hó. Az *Istanbul* című lap „Uj Románia“ cím alatt hozabb cikket ír Románia belpolitikai helyzetéről. A cikket Le Goff, a lap szerkesztője írta alá.

A cikkirő először ismerteti a párturalmak hátrányait és büneit s vázolja a katasztrófális helyzetet, melyet a pártok demagógiája és mértéktelensége okozott. „A tekintély elvének teljes esődje következett be“ — írja a török újságirő — s már az volt a helyzet, hogy Románia politikai, pénzügyi és különösen pedig gazdasági gyámság alá kerül.

De csodálatos ujjászületés következett be. Az uralkodó elhatározta magát. Uj elveken alapuló kormányzatot létesített mely a szabadság és a tekintély elve közötti egyensúlyon alapszik s összevág a román nép jellemével. Erélyes

elhatározással kezébe véve a kormánygyeplőt s olyan fiatal, aktív és határozott ministerektől támogatva, mint Armand Calinescu és Grigore Gafencu, — hogy csak két nevet említsünk — Ófelsége összhangba hozta a tekintély elvét és a liberalizmust s a rendet helyreállítva, megvalósította a „királyi és nemzeti forradalmat“.

Az 1938 február 28-iki alkotmánnyal egy új Románia támadt.

Az újságirő ismerteti ezután a keresztülvitt reformokat, a hadsereg újjászervezését és így fejezi be cikkét:

— Románia a világ szemében, mint egy fiatal, alkotó állam jelenik meg s hála kormányának, mely a béke és az igazság elveit követi, olyan tekintélyre tett szert, melyet sohasem élvezett.

Sadoveanu alminiszter személyesen vizsgálta meg Nagybanján a festőiskola ügyét

Nagybanján. Saját tud. Napokkal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról a mozgalomról, amely a nagybanjáyi festőiskola és kolónia feltámasztása és felvirágoztatása érdekében indult. Mint jelentettük, a kormány részéről nagyobb támogatást helyeztek kilátásba. Most a város vezetőségének tudomására hozták, hogy *Sadoveanu* kultuszügyi alminiszter személyesen vizsgálja meg Nagybanján a festőiskola helyzetét.

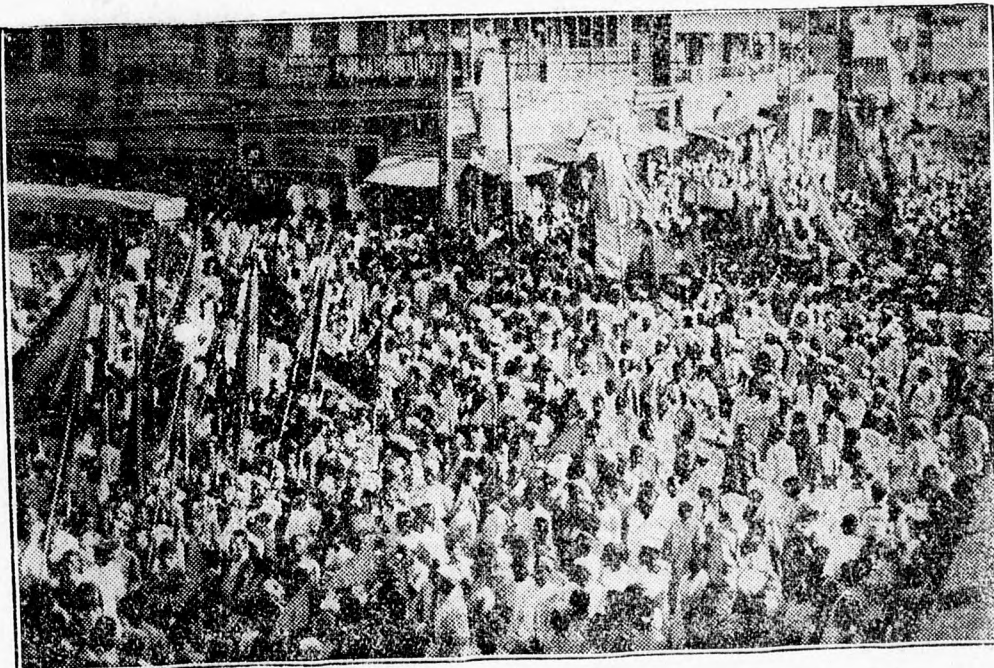
Az alminiszter meg is érkezett a bányavárosba, ahol dr. *Racolti Filip* polgármester fogadta. Az alminiszter elvezettette magát a festőiskola telepére, ahol megtekintette az épületeket, a felszerelést és a lakásokat. Rosszalólag csóválta a fejét, amikor azt kellett tapasztalnia, hogy a város részére anyagilag is olyan nagy értéket jelentő épülettömböt az elhanyagoltság következtében az összeomlás fenyegeti. Az alminiszter ezután visszatért az István szállodába. Itt magához kérte *Pop Aurel*, *Mikola András* és *Krizsán*

János festőművészeket, aiktól a festőiskola és kolónia helyzete felől érdeklődött. Ugyanakkor felkérte a festőművészeket, közöljék vele azokat a módokat, amelyeknek alapján megoldhatónak találják az iskola helyzetét.

A megbeszélések befejezése után az alminiszter kijelentette, hogy Bucuresstibe való visszatérése után azonnal közbenjár a szükséges anyagi támogatás megszavazása és sürgős kiutalása érdekében, hogy az iskola épületeit még ebben az évben kijavíthassák. Az állami támogatást különben állandósítottja. Ennek ellenében az iskola ügyvezetését bizonyos mértékben állami felügyelet alá helyezik.

Az intézet vezetőinek kiválasztásán — mondotta az alminiszter — nem nemzeti-ségi, hanem kizárólag művészeti szempontok figyelembevételével járnak majd el.

Az alminiszter kijelentései a bányavárosban igen nagy megnyugvást keltenek.

Indiában újból napirenden vannak az angolellenes tüntetések. Képünkön egy nagyobb indiai tüntetőmenet látható.

Nem olyan sok idő van a gondolkodásra, Nagyságos Asszonyom. Néhány hét és megnyílnak az iskolák kapui. Tessék csak meghallgatni a tapasztalt jótanácsait — és olvasgatni a prospektusokat. A kislány hadd vakációzzék. Nem neki kell

elnökölnie, mikor a családi tanácsban az iskola ügyéről van szó...

És tessék csak nyugodtan lenni: nem attól a bőröndtől függ a jövő... MARJALAKY TIBOR.

Három szerzetes elkészítette az Atlantis első pontos térképét

Cuba szigetéről érkezik az a hír, hogy három, otthonából kegyetlenül kiűldözött szerzetes, névszerint P. Szervilius Capo, P. Thomes Irén és P. Gomez — mindhárom ismert tudósok — sokévi fáradhatatlan kutatás eredményeként kétségtelenül megállapították, hogy Atlantis, a legendás világ-rész, melyet annak idején túltengése miatt vagy talán egyéb okból is halálra ítél a világ fölött rendelkező isteni Kéz, valóban volt és létezett. Eddig Atlantisz valóban csak a legendák és a túlfűtött elképzelés szülte ezerféle elbeszélés tárgya volt. Most komoly stádiumba lép az ügy és nyilvánvalóvá válik, hogy akik hinni tudtak a magasabb hatalmak igazságosságában s el tudták képzelni, hogy egy magasabb akarat egyetlen kézlegyintéssel világ-részeket törölhet le a térképről, akik hisznek abban, hogy a ma jelentkező számtalan természeti katasztrófa nem egyedül a föld méhében vagy a világegyetemben dolgozó materiális erők szüleménye, hanem az emberi gonoszság elmélyedésével velejáró isteni intés: azok igazolást kapnak a három természetudós szerzetes munkájában a hitükre és bizonyára megrendülten állnak Atlantis sorsának komoly magyarázata fölött.

A három szerzetes egy mexikói városi kolostorban élt addig, amíg a „kerckalapcsok” hazájának békéjét, esendjét fel nem dülta a vörös rém. Tudósainkat H. W. Albrich nevű milliós vette gondjaiba és megbízta őket hajózó társaságának lelki ápolásával. Péter Capo és társai tehát nagy személyszállítókon kaptak alkalmazást mint lelképásztorok és e munkájuk közben bőséges alkalmuk nyílt amúgyis előhaladott Atlantis-elméletük gyakorlati tanulmányozására. Az erre vonatkozó irományokkal most készültek el és tapasztalataikat a következőkben tették közzé fölötté érdekes módon.

9000 évvel Krisztus előtt...

Solon, a nagy görög filozófus Krisztus születése előtt hatszáz évvel Egyiptomban járt. Süssan elbeszélgetett a papokkal, akik elmondták neki, hogy a Herkules oszlopain túl, künn az óceánban, egykor nagyon régen egy Atlantis nevű óriási világrész létezett. Sűrűn lakott föld volt s a kultúra olyan magas fokán álló, hogy meghaladta Solon kortársainak tudását is. Solonnál kezdődik tulajdonképpen az Atlantis-rejtély és Platonnál folytatódik, annyiban hogy Plato tovább ment a kérdésben és bizonyos nyelvészeti különösségeket sikerült megállapítania Atlantisszal kapcsolatban.

Ma is igazolt tény — és ezt Capoék is aláírják, hogy a Földközi-tenger mellékén lakó népek, valamint az amerikai indiánok nyelvében nagyon sok az azonos szó. A régi görög és az amazonmelléki virapo-indiánok nyelve között igen feltűnő a hasonlatosság. A görög történelem mítoszai az amerikai inkák hagyományaiiban is előfordulnak. Mind ezt csak azzal lehet megmagyarázni, hogy

Atlantis egykor hidat alkotott az afrikai és délamerikai szárazföldek között.

Megdöbbentő például a hasonlóság a sakkari piramis egyiptomi romjainak és a mexikói teokallitemplomok külseje és építészeti módja közt. Frobenius szerint Atlantis első uralkodója Neptunus volt. Porhardt Pál állítása szerint Egyiptom az atlantidáktól kapta régi nagy kultúráját, sőt Atlantistól kölcsönözte azokat a csillagászati ismereteket is, melyek segítségével majdnem kifogástalan nap-tárt és égyeket tudott előállítani.

A mexikói szerzetesek azonban sok más egyebet is kikutattak. Ha — szerintük — összehasonlítjuk a Tigris és Eufrát völgyei őslakosságának nap-tárát az egyiptomiakéval, arra a megállapításra döbbsenünk, hogy a kettő teljesen egyezik! A két naptár egyformán a Krisztus előtti 11542-ik veszi kezdetét. Gomez ezzel kapcsolatban a perui tihuanakui templom papjainak asztronómiai utalásaiából kiszámította, hogy ezt a templomot Krisztus előtt 11600-ban építették. Ezt az évszámot megelőző évtizedekben valami igen nagy dolognak kellett történnie, mert a talált feljegyzések szerint a templom egy hatalmas katasztrófából menekültek halálából épült. Valószínű tehát, hogy ezekben az évtizedekben pusztult el Atlantis, a megmaradtak, halálból, új időszámítást kezdtek és ösztönszerűen templomokat emeltek annak tiszteletére, akinek

földöntúli erejében hittek.

A perui régi papok szerint feltétlenül isteni kéz semmisítette meg a hatalmas földrészt és ezzel kapcsolatban megemlíti P. Gomez, hogy ez a feltevés annyival inkább helyénvaló, mert hiszen a legnagyobb természeti katasztrófák eddig egyenként legfeljebb 12.000 négyzetkilométernyi területet pusztítottak el csupán. Ezzel szemben Atlantis órák alatt pusztult el, mert ha nem így történt volna, feltétlenül maradtak volna nyomok utána.

A szerzetesek elmélete szerint a pusztulás gyakorlati alapja a következő: ismeretes, hogy a Hold vonzóereje mozgatja a tengerek vizét, tőle származik az apály és dagály; ez az égitest tartja össze az Egyenlítő körül a vizet, lehúzza azt a sarkok felől. Ha nem lenne holdunk, ezek a vízömegek visszaáradnának a sarkokhoz. Kérdés most már, mindig így történt-e ez és megvolt-e a Hold már Atlantis élete idején is?

Valóban a Hold?

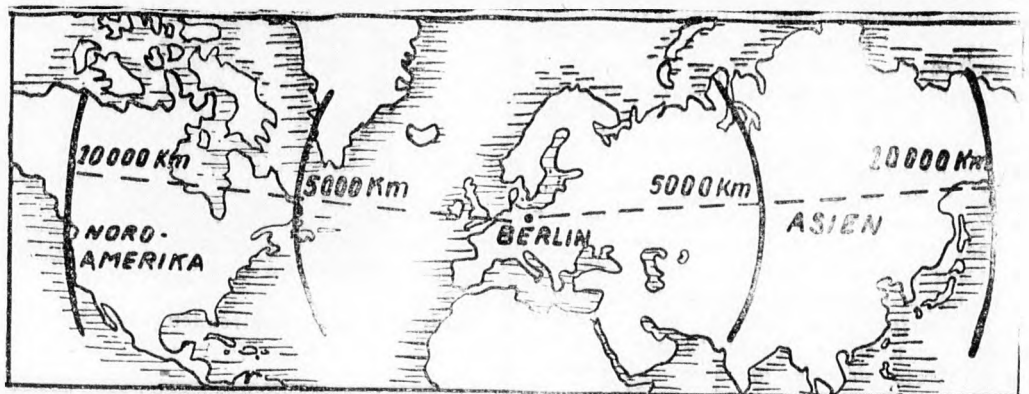
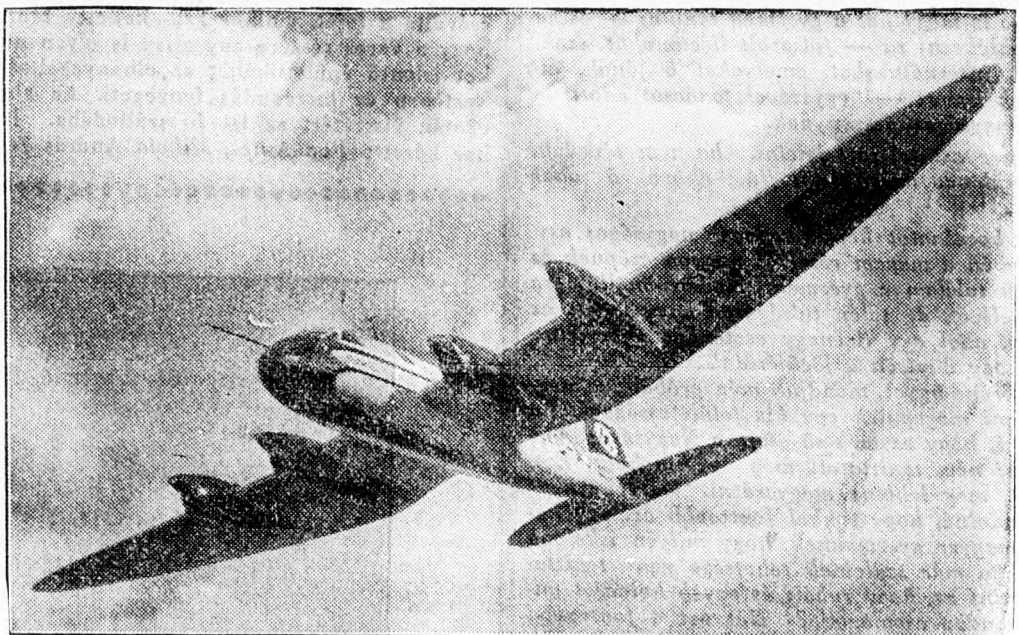
Ne feledjük — mondja P. Gomez —, hogy a „világűr” egyáltalán nem üres. Állandóan meteorok, szétrobbant égitestek száguldoznak benne a helyhez kötött égitestek kivételével. Szokatlan gondolat ugyan, de helyénvaló az a feltevés, hogy a Holdat nem a Föld dobta ki testéből annakidején, hanem a Föld független bolygó volt a világűrben s mikor véletlenül vagy isteni rendeltetés folytán a Föld vonzóerejébe érkezett: akkor történt a szörnyű katalizma, vagyis a Föld magához kapta a Holdat! — Gomez még tovább is elmegy. A Földnek egykor több holdja is lehetett, ezek spirális keringésük nyomán a Föld felszínére zuhantak és azzal egyesültek. Állítólag egykor ugyanez lesz a sorsa a meglévő egyetlen Holdunknak is, s ha az összeütközés megtörténik akkor az Egyenlítő körül

azonnal elapadnak a tengerek, a sarkoknál pedig felduzzadnak. Ha ennek a teóriának az ellenkezőjét vesszük, vagyis azt, hogy a Föld vonzóerejébe még egy Hold érkezik, akkor egész Afrika eltűnik a Föld felszínéről, elmerülnek a délamerikai pusztaságok is, mert az Egyenlítő körül legalább kétezer méterrel magasabbra növekednek a vizek.

Ez az utóbbi gyakorlati jelenség okozta Atlantisz pusztulását is. A Föld elkapta a Holdat, a vizek megduzzadtak és elöntötték a mélyenfekvő világrészt, melyből csak a legmagasabb csúcsok maradtak a tenger felszíne fölött: Azori, Kanári, Madeira és egyéb szigetek. De maga a híd, mely Afrikát a mai Amerikával összekötötte, eltűnt és a méresek szerint 1000—2300 méter mélységben pihen. A hajdani mély Atlantis-tavak alkotják a mai nagy tengermélységeket az Atlanti-óceánban. A Hold, lezúdítva a vizeket a sarkokról egyetlen nap vagy óra alatt, rettenetes földrengések, vulkánikus kitörések és általános világgatasztrófa közepette elmerítette Atlantist és évezredek, nagy kultúráját, amely a jelek szerint már ott tartott, hogy az erkölcselenség és emberi kegyetlenség csúcspontjában kihalódtak, vonaglott ez a hajdan egykézen levő, óriási nemzet.

A szerzetesek néhány más Atlantis-kutatóval együtt, pontosan meghatározták az elmerült világ-rész határait és megrajolták a térképet is. A nem látható világrész határain kívül az óceánban azonnal nagy mélységek következnek s ebből nyilvánvaló, hogy a hajdani Atlantis, amely ma a tenger fenekén csendesen pihen, alacsonyan fekvő, a kontinensekkel vékony hidak útján összekötött sziget volt.

Végezetül a jelen idők természeti katasztrófáiról is pontos kimutatást adnak Capoék, kijelentvén, hogy minden történelmi korban, amikor az Ember már nem bírt a saját romlandó testével és ezen keresztül az erkölcselenség hihetetlen mélységeibe süllyedt: mindig megdöbbentő arányokban szaporodtak a természeti katasztrófák, mintegy intő jelül az Isten részéről! A jelenleg minduntalan megismétlődő földrengések, árvizek és egyébek tehát arra intik a fekevesztett emberiséget, hogy van még Valaki a világ fölött, akinek módjában áll, hogy egy kézlegyintéssel letörölje a világrészek egyikét-másikat a Föld térképeiről és így kényszerítse jónabb belátásra azokat, akik a jólétben elfeledkeztek a világ uráról és egyedül fenntartójáról...

1938 május óta japán tartotta a távrepülés világrekordját, amit most augusztus elején az olasz és német repülőek egyszerre döntöttek meg. Felső képünkön látható az a Heinkel repülőgép, amelyik 216 km. óránkénti sebességet ért el, kevéssel ezután pedig az olasz jelentés érkezett meg, mely szerint 237 km. órassebességet ért el. A térképen szemléltetően látható, hogy repülhető körül a világ ilyen sebesség mellett.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 íc.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még sokfelé eső, holnap kissé melegebb lesz.

SZILÁGYI M. DÓZSA ÜNNEPLÉSE. Nagyvárad. Saját tud. A váradhegyfoki premontrai prépostság és a harmadrend tagjai, valamint a város katolikus társadalma meleg ünneplésben részesítette a rend kormányzó perjelét, Szilágyi M. Dózsa, 60-ik születés napja alkalmából. A hívek szentmisére gyűltek össze és nagyszámban járultak a szentáldozáshoz. Mire után a rendtársak nevében *Barcsányi* Ákos premontrai kanonok, főgimnáziumi tanár mondott üdvözlő beszédet, amelyben kiemelte a jubiláló érdemeit és munkásságát. Ezután a harmadrend és a Katolikus Egyházközség nevében dr. *Cziffra* Kálmán v. főispán üdvözölte a jubiláló főpapot. Az üdvözlő beszédekre Szilágyi M. Dózsa kormányzó perjel válaszolt és megköszönte a szeretetnek és ragaszkodásnak spontán megnyilatkozásait.

Dr Patzkó Elemért megoperálták. Patzkó Elemér dr. nagyváradai ügyvéd, a Szent László-nyomda jogtanácsosa, a nagyváradai Szent József kórházban sikeres vakbélműtéten esett át. Érdeklődésünkre közölte, hogy jól érzi magát és rövid idő múlva elhagyhatja a kórházat.

SZOBROT KAPOTT AGÁRDON GÁRDONYI GÉZA. Budapestről jelentik: A fejérmegyei Agárd község üdülotelepein kedden ünnepélyes keretek között leplezték le Gárdonyi Gézának, a nagy magyar írónak szobrát. A kiváló író Agárdon született 1863 augusztus 3-án s szülőfaluja most szobrot állított nagy fia emlékezetére.

DIANA

írárt testét felfrissíti

Összezsuzta a karját a cséplőgép. Déva. Saját tudósítónktól: Tamás András dévai csángó mezőgazdasági mechanikus Kovács Antal cséplőgéptulajdonosa cséplőgépével a napokban Arki községben csépelet. Munka közben meg akarta igazítani a gép dobjának fedelét, amely el volt csuszva és ahogy hozzányúlt balkarjával, beleesett. A dob sinej azonnal darabokra morzsolgattak a szerencsétlen munkás karját. A dévai kórházba szállították, ahol a balkarját tőből amputálni kellett.

Temetés. Pörkölab Istvánné szül. Szabó Mária, a Carmen cégyéves munkásnője Nagyváradon meghalt. 35 éves korában a kórházban. Temetése az Ószi temetőben ma volt. (Caritas.)

MÁSFÉLMILLIÓ LEI ÉRTEKŰ ÉKSZERT LOPTAK HORVÁTH MIKLÓS NYUGALMAZOTT ALISPAN TORDAI LAKASARÓL. Tordáról jelentik: Vakmerő betörés tettesei után nyomoz az ország nagyobb városainak rendőrsége. Ismeretlen tettesek behatoltak a család távollétében Horváth Miklós nyugalmazott alispán tordai lakására s onnan körülbelül másfélmillió lei értékű ékszert és értékpapírokat loptak. A betörést a fürdőből hazatérő egyik családtag fedezte fel és jelentette a rendőrségnek. A helyszíni vizsgálat során semmi áruló nyomra se bukkantak s így a tettesek kilétét nehezen lehet megállapítani. A betörők a házi Wertheim-szekerényből magukkal vitték két briliáns függőt, egy női aranyórát, két férfi aranyórát arany láncsal, egy briliáns nyakéket, egy briliánsal díszített aranygyűrűt, négy aranykarkötőt, egy darab gyémántkövekkel díszített arany mellűt, két opálköves családi pecsétgyűrűt két rubintköves arany karkötőt, két darab briliánsal és rubinttal díszített nyaklendőt, egy férfi és egy női arany pecsétgyűrűt, nyolc személyes ezüst evőkészletet, egy ezüst tálat és ezüst kávékészletet. két rend női ruhát és 880 darab 10-100 leias kuponokkal állított aranyosgyéresi cserép- és téglagyár részvényt. A vakmerő lopási ügyben már számos letartóztatás és kihallgatás történt, de eddig még eredménytelenül.

BEIKTATTÁK HIVATALÁBA ANACHESCU ÜGYVÉDET, A CFR UJ ALIGAZGATÓJÁT. Bucarestből jelentik: A CFR központi székhelyén Macovai mérnök vezérigazgató és a vasut más vezetőinek jelenlétében iktatták be hivatalába Sterie Anachescu ügyvédet, a CFR új aligazgatóját, akit az ügykezelési osztály vezetésével bíztak meg. Ez az osztály magában foglalja a személyzet, a peres ügyek, a orvosi ügyek és az ellenőrzési ügyek igazgatását.

Nem engedték el Weiszlovits Emil büntetésének hátralevő részét. Kolozsvárról jelentik: Emlékeztet, hogy az új büntetőtörvénykönyv, illetve fogház-szabályzat, azoknak az elítélteknek részére, akik fogságuk ideje alatt kifogástalan magatartást tanúsítanak, bizonyos kedvezményeket biztosít. Így kilátásba helyezi büntetésük egyharmadának elengedését is. Ezen az alapon a helybéli katonai törvénytörvények által egyévi fogházbüntetésre ítélt Weiszlovits Emil, a nagyváradai Park-szálloda tulajdonosa, aki most töltötte ki jogerős büntetésének kétharmadát, védője utján szintén megfolyamodta illetékes helyen büntetése további részének elengedését. Kérvényére azonban a jelzett időpontig sem érkezett válasz, ami egyértelmű annak elutasításával. Ilyenformán Weiszlovitsnak teljes egészében ki kell töltenie büntetését.

ÁLLATKERTET LÉTESITENEK A FŐVÁROSBAN. Bucarestből jelentik: A Capitala című lap értesülése szerint a fővárosnak rövidesen állatkertje lesz. Dombrovschi főpolgármester már hosszabb ideje tárgyalásokat folytat Hagenbeckkel, a híres hamburgi állatkereskedővel s ha a tárgyalások sikerrel járnak, a Károly-parkban állítják fel az állatkertet.

EZ IS PEDAGÓGIA Hutchinson csikágói egyetemi tanár, aki ismert szakértőnként Amerikában a nevelés terén, keserű tapasztalatokkal lépett nemrég az Egyesült Államok közvéleménye elé. Az amerikai német *Familienblatt* azt állítja, hogy e panaszok joggal vonatkoznak a katolikus iskolákra is. Mi egyre több és több iskolát építünk — mondja Hutchinson professzor — s büszkék vagyunk rá, hogy minden gyermekünknek megadjuk az alkalmat, hogy iskolába járhasson. Évente két és fél millió dollárt adunk ki nevelési célokra s mégis úgy tetszik, semmivel sem leszünk okosabbak. Amerikában mindenki azt akarja, hogy a saját kedvenc idejét lássa megvalósulva az iskolai oktatásban. Márpedig ezek a kedvenc ideák a biztos autózestéstől a bélyeggyűjtésig mindent felölelnek. Sok tárgynak semmi köze a nevelés oktatáshoz. A közönség nagyrésze egyáltalán nem törődik azzal, miféle nevelésben részesülnek a gyermekek. A fő az, hogy minél több ismerettel tömjék meg a fejüket. Ifjainknak — folytatja Hutchinson professzor — négy évig tartó iskolázást adunk a futballban, megismertetjük velük az egyesületi életet, az ifjúsági szórakozásokat s mellesleg egy pár tanórát is befoglaljuk őket. Ezek az órák azonban alig függenek össze egymással s korántsem az a céljuk, hogy a szellemet fejlessék, műveljék, hanem hogy olyan ismeretekre tanítsák az ifjakat, melyek révén könnyen pénzt tudnak szerezni. Mivel a lexikális tudás manapság igen impend az embereknek, tanítóink sokszor csak arra törekednek, hogy minél több ejjajta ismereteket közöljenek a tanulóval s ezzel azt hiszik, eleget is tettek kötelességüknek.

Világító csipeszekkel dolgoznak az amerikai orvosok. Wilmingtonból jelentik: A híres amerikai Dupont de Nemours-gyár wilingtoni telepének kémikusai fáradságos kísérletezések után előállítottak egy, az üvegre és kvarcra emlékeztető, áttetsző, rugalmas anyagot, amely arról nevezetes, hogy magabaszívja a reasugárzott fényt és bizonyos időre világítótestté válik. „Utántöltés” nem utközik semmi nehézségbe: bizonyos időn át ismét meg kell világítani megszabott erejű sugarakkal. Ez a különös anyag, amelyet fény-sugárzó sajátosságáról gyártói „lucit”-nak neveztek el, bármilyen formában előállítható. Beláthatatlan fontosságú újítást jelent a fogorvosok, torok- és fegyógyászok mesterségében. Egyezően feleslegessé teszi az eddigi használatban levő homloklámpákat vagy különleges villanygöngyöket, amelyekkel az orvosok kezelése közben megvilágították a beteg fogorát vagy szájuvegét. Ezek az áttetsző, világító csipeszek, fogok és pincetták ezentúl helyet kapnak minden modern amerikai fogorvos és gégespecialista felszerelésében.

Uj telefon számunk: 31-35
RUDOLF MOSSE
hirdetőiroda oradeai fiókja
B-dul Regele Ferdinand 13.

* Ha belei el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez, mert ez finas közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Sulyos gépkocsiszerencsétlenség Nyárádremetén. Marosvásárhelyről jelentik: Feigl Miksa, marosvásárhelyi ócskavaskereskedő tulajdonát képező 107. rendszámú turagép Nyárádremete utcáján elütötte Katona Rózsika hétéves odaváló kislányt, aki a száguldó kocsi elől felkapaszkodott az utjavtások céljára összehordott egyik kőhalomra. A kocsi felrohant a kőrakásra és elgázolta az ott menedéket kereső kisleányt. A szerencsétlen gyermeknek mindkét lábát eltörte a nehéz gépkocsi s ezenkívül még a koponyáját is felszakította. Beszállították a marosvásárhelyi szanatoriumba. A nyomozás során kiderült, hogy a gázoló vezető életében először kormányzott gépkocsit. A csendőrség letartóztatta a kocsivezetőt.

1,220.000 FRANKOT RABOLTAK EL KÉT VALTÓÜGYNÖKTŐL PÁRIZS SZIVÉBEN. Párizsi jelentés szerint: Vakmerő rablótámadás történt Párizs szivében, a Bőrze-tér közelében. Három bandita megtámadott két váltóügynököt s egymilliókétszázhuszezer frankot raboltak el tőlük. A két ügynök irodáiba tartott s egyiknek a kezében kétszázhuszezer frank papírpénzt tartalmazó irattáska volt, míg a másik egy kis bőröndben egymillió frank értékű aranypénzt vitt. Amint be akartak lépni irodájukba, a három bandita nekik támadt, gumibotokkal földre terítette őket s azután kiragadva kezükből a pénzt tartalmazó táskákat, elmenekültek. A járőrök, kik li-gyelmek lettek az esetre, nyomukba eredtek, de a banditák revolverekkel távolították őket, majd nem messze álló gépkocsijukba vetették magukat. A gépkocsi nagy sebességgel indult el, bár a rendőrök egy gyorsan előkerített tohargépkocsin utánuk indultak, sikerült eltűnniük az üldözők elől. A párizsi rendőrség széleskörű nyomozást indított.

RÓMÁBAN MEGKEZDTEK A TÖMEGSZÁLLODÁK ÉPÍTÉSET. Rómából jelentik: Az Örökvárosban megkezdtek a tömegszállodák építését. A Nomentana-ut baloldalán, közel a Ponte Pziohoz már kijelölték azt a 216.000 négyzetméternyi telket, ahol hat nagy épület foglalkoztatni. Mindegyik épület körülbelül harminc méter magas lesz, mindegyik hét- vagy nyolcemeletes és a homlokzatuk, amely a Via Nomentanara néz, nyolcvan méter hosszú. A szállodákban összesen 3000 ágy lesz, 300 fűrdőszoba és megfelelő mellékhelyiségek. Az eddigi tervek szerint a hatalmas tömegszállodák építkezését 1941-ben fejezik be.

Réggel nyolc órákor még a birka hátán volt a gyapju, délután félötör már ruhának viselték. Newyorkból jelentik: A newyorki világiállításon új gyorsnyirási világrekordot állított fel Clarence Jefferson birkanyíró világbajnok, aki 2 perc, 1 egyötöd másodperc alatt nyírt meg egy juhot. A rekordjavító teljesítmény során megnyírt öt juh gyapját a kiállítás skót falujába vitték, ahol Bella MacDougall és Willie Scot rekord gyorsasággal felonták és megszűrték, a vegyipari vállalatban a Du Pont cég vegyészai a szövetet megfestették és a férfi-divatszemele szabói öltönyt varrtak belőle még ugyanaz nap. Gover Whalen, a kiállítás elnöke számára, aki délután 4 óra 30 perc 17 másodpercor vette fel azt az öltönyt, amely reggel 8 órákor még gyapju volt a juhok hátán.

A nagyváradai városi színházban szombaton és vasárnap este ismét felszalad a függöny és az a kiünő együttes, amelyik a mult vasárnapon is olyan sok kellemes percet szerzett a közönségnek, ismét a rivaldák fényébe lép. Szombaton este 9 órai kezdettel a Mosoly országa c. operettet, vasárnap délután 3 órákor a Mezei pacsipta című operettet, délután 6 órákor a Csókos aszszony és este 9 órákor a Marica grófnő című kiünő operetteket adják elő. A szereplők között ott látjuk: T. Pogány Janka, Kőszeghy Margit, Kőszeghy Dusu és Manyi, Tóth I., Gróza Böske, Borovszky Oszkár, Hegyesi Ferenc, Stoll Béla, Végh I., Solti M., Földes I. neveit. Jegyek elővételben is válthatók.

Szolgáltatásos gyógyszertárak Nagyváradon:

Csütörtökön Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:
Korona, Str. Clorogariu No. 1. Telefon 13-76.
Szent István, Str. General Solban.
Aranyas, Piața Unirii No. 6. Telefon 25-74.
Órangyal, Str. Alexandri,
Oroszlán, Piața Mihai Viteazul 11. Telefon 23-35.

Józseffalváért

*

A nap hősei: Soborsin és Szentanna

Az aradmegyei Soborsin példát adott mindenkinek 12.000 lejes gyűjtésével. A községnek mintegy a negyedét kitevő 400 főnyi katolikus tábor — élén az egyháztanáccsal — nagy lelkesedéssel karolta fel Józseffalva ügyét. A templom szószékéről hangzott el a hívó szó, amelyre mindenütt megmozdultak a szívek s a kezek — és ime a község példát mutat az áldozatkésztségre, a felebaráti szeretet gyakorlására. Soborsin a Józseffalváért folyó munkában a legelső közé állott be!

A soborsini egyházközséghez tartozó szomszédos Kápolnásról gróf Teleki Jenő és neje állottak a mozgalom élére, mint fővédnökök és messzemenő anyagi s erkölcsi támogatásukkal biztosították annak sikerét. Az egyháztanácsok maguk vállalták a gyűjtést: Hegedüs Ferenc, Hegedüs László, Jalgócy István és Szabonyi János. A római katolikus egyházközség keretei között megindult gyűjtés aztán az egész falut felölelő akcióvá szélesedett ki.

A gyűjtés keretében nívós templomi hangversenyt is rendeztek, július 30-án, vasárnap, esti 8 órai kezdettel. A szép templom szűknek bizonyult az egybesereglett érdeklődők befogadására. A soborsini műkedvelők néhány itt nyaraló közreműködésével gyönyörű, művészi műsort állítottak össze. Meg kell említenünk Horváth Dezső főmérnököt, Kraszl Ferencet, Paulovits Emmilt, Tóth Mariskát, Calin Gyulánét, Made Mancit, Hegedüs Ferencet, Jalgócy Istvánt, Brentonico Mariot, Kierer Józsefet, Szabonyi Jánost, Fejes Magdát, Gróf Károlyt, Horváth Ilit, Jalgócy Jolán és Ilit, akik mind tudásuk legjavát adták szereplésükben.

A nagyszerű anyagi eredmény — az adományok végösszege 11.677 lei — s a fényes erkölcsi siker szép bizonyossága a soborsiniak áldozatkésztségének s lelkes felebaráti szeretetének.

Még csak azt tesszük hozzá, hogy a krónikás, aki a lelkes megmozdulásról beszámolt, kihagyta önmagát a krónikából, pedig az egészségnek elindítója, mozgatója és szervezője volt. Azt is tudjuk, hogy újművés fiatal pap, aki ez év szeptemberében mondotta el első szentmiséjét, aki az apostoli tűz friss fellángolásával meg tudta mozdítani a szíveket és a jóakaratókat és magával tudta ragadni egy község népét az áldozatkésztség oltáráig. Várady István, nagyváradi fiatal pap nevének nem szabad elrejtve maradnia, azért ő meg fogja azt nekünk bocsátani, hogy nyilvánosságra hoztuk. Isten adja, hogy olyan legyen a pályája, mint az elindulása.

A másik örömhír szintén Arad-megyéből érkezett, a német lakosságú Szentannáról. Dr. Bochdanovits Zoltán ügyvéd lelkes akciója nyomán megnyílt Szentanna derék német népének a szíve és nemes áldozatkésztséggel tanúságot tett a felebaráti szeretet és a közös népi sors egybeforrasztó, nagy erejéről. Ez a ne-

mes gesztus méltán csatlakozik a bukovinai német községek példás magatartásához. A józseffalvaiak plébánosa elbeszélte, hogy ezek a községek siettek legelőször a legettű falu segítségére.

Szentanna német népének a példája — hisszük — megindítja Bánát német népének az adakozó készségét. A szeretet nem ismer korlátokat és a közös sors egybeforrasztó áldozatokra tud képesíteni. Szentanna példája megmutatta az utat.

Itt említjük még meg dr. Szépp Ferenc málnási (Háromszék-megye) orvos 650 lejes gyűjtését és P. Szilágyi Antonin fogarasi gyűjtését. A fogarasiak ezzel már másodszor adakoztak, mivel a plébánia is megejtette már a maga hivatalos gyűjtését.

Eddig befolyt adományok: 574.901

Augusztus 9-én a következő adományok érkeztek:

Kiss Sándor, Nántú	100
Fényes Imre, Bihar	50
Féregyháza (Temes vármegye) katolikus magyarjai	115
Biharpüspöki Római Katolikus Plébánia gyűjtése	545

Fogaras. P. Szilágyi Antonin gyűjtése:

Szabó Gábor fényképész	350
F. Embacher	150
Kovács Lajos	200
Gonda Henrik építész	100
Dr. Kontesveller K. gyógyszer	150
Demény Imre nyug. postás	50
Tózsér József kertész	40

Málnás (Háromszék megye).

Dr. Szépp Ferenc orvos gyűjtése:

Czintsa József ig.-tanító	100
Dr. Szépp Ferenc orvos	100
Kocsis Tibor szabó	40
Pósta Ferenc CFR nyugdíjas	100
Keresztes Sámuel földbirtokos	20
Delne Mózes földműves	10
Müller József földműves	100
Szépp György kereskedő	40
Málnási római kat. egyház	100
Szépp István asztalos	20
Szépp József földm.	10
Szépp Árpád föld. isk. tanuló	10

Szent Anna (Arad megye):

Karl József főesperes-pléb.	100
Dr. Winnand József gyógyszer	100
Schmidt Balhazár kereskedő	100
Reibnagl József kereskedő	100
Dr. Kori Johann ügyvéd	100
Dr. Wekerle Anton ügyvéd	100
Reibnagl testvérek kereskedő	100
Scherer Károly kereskedő	100
Wiesenmayer Vilmos házt.	100
Frank Lajos kereskedő	100
Eberlein Sanyika	100
Kiss Károly kereskedő	50
Frank Ferdinánd kereskedő	200
Kramer Leopold kereskedő	30
Lutz József szőlőbirtokos	50
Pfau János vendéglős	20
Gantner Jakab földbirtokos	100
Buttinger Nándor földbirtokos	100
Eberhardt János mészáros	100
Szentendrey Lajos malomt.	500
Zimmermann Rudolf keresk.	40
Fusz Ferenc kereskedő	50
Bindácz József ny. tanító	200
Wiesenmayer Károly tisztv.	50
Özv. dr. Albetz Istvánné	100
Gantner István földbirtokos	20
Rauchbauer Nándor szőlőbirt.	50
Adelmann János pékmester	50
Özv. Gantner Károlyné bir.-nö	100
Gaal István gyógyszerész	100
Adelmann Károly földbirtokos	100
Szentendrey Béla földbirtokos	100
Scherer Viktor földbirtokos	20
Scherer Sebastian kereskedő	20
Zeumann Lorenz tisztviselő	25
Scherer Francisc tisztviselő	50
Balogh Sándor állatorvos	100
Mandl Aladár földbirtokos	500
Teuber Zoltán m. tisztviselő	50
Mandl Antal földbirtokos	100
Zimmermann Oszkár keresk.	20
Ackermann Károly kereskedő	200
Sólyom Imre táv. felvigyázó	100
Kollár János cipész	20
Benedek Antal cipész	100

* Az epekövek, az időszült epehólyaggyulladás és a hurutos sárgaság kezelésében reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hatásos. Kérdezze meg orvosát.

Kintzig István ruhafejtő	100
Müller Károly gépész	20
Horváth Ferenc	20
Bercse Lajos cipész	50
Bercse Géza cipész	100
Bevilák György kalapos m.	100
Kintzig János mészáros	100
Kiss László kereskedő	50
Zimmermann Ferenc főmoln.	50
Mogyorósy István gépész	50
Sümei József cipész	20
Özv. Papp Gáborné	50
Raáb János cipész	56
Raáb Steran cipész	50
Reday József cipész	20
Bercse Béla cipész	50
Raáb Lajos cipész	20
Özv. Szabó Jánosné	50
Szabó Jenő cipész	50
Oravetz István cipész	20
Teuber István cipész	20
Szücs József mészáros	20
Dr. Bochdanovits Zoltán ügyv.	100
Schuch Jánosné tanítónő	100
Abfalder Etelka varrónő	50
Özv. Frank Ferencné tanítónő	20
Kékedi Jolán varrónő	20

Komlós községből:

Naurohr Hans gyógyszerész	100
Moara Sistematic	100
Wetzl család	100
Zimmermann József keresk.	50

A soborsini (Arad megye) római katolikus egyházközség gyűjtése:

Gróf Teleky Jenő, Kápolnás	1600
Templomi hangversenyen önkéntes adományok	1530
Horváth Dezső	500
Jalgócy Sándor	500
Jalgócy Kálmán	500
Várady-család, Nagyvárad	400
Williger Lajos, Kápolnás	250
Thieme Rosa, Kápolnás	200
Bocskor Béla, Kápolnás	200
Fodor Lajos	200
Jalgócy István	200
Paulovits Mihály	200
Hajas János	100
Birou Aurél	100
Herdt Mihály	100
Jalgócy Ferenc	100
Keip József	100
Bartha Sándor	100
Zabava Béla	100
Bartha Lajos	100
Huszár Ferenc	100
Szabonyi János	100
Hegedüs László	100
Hertz Keresztély	100
Szattler Péter	100
Krenovezky Philippine	100
Özv. Binder Jánosné	100
Majthényi Judit	100
Kierer József	100
Vukovich Fiametta	100
Kraszl Ferenc	100
Tóth Ferenc	100
Bezenyi József	100
Varró Károlyné	60
Hegedüs Ferenc	50
Gottlieb Sándor	50
Heskl Mayerné	50
Urdl Antal	50
Kolonics Antal	50
Mayer Béla	50
Csathó Gábor	50
Tóth Mária	50
Kilyeni Sándor	50
Streng Sebestyén	50
Matinka Joan	50
Özv. Jalgócy Istvánné	50
Keip Mihály	50
Burdic Gheorghe	50
Nagy Gueztávné	50
Ziegler Lajos	50
Rátkai Károly	50
Szabó Gyula	50
Suhajda István	50
Tritea Augustin, Nagyvárad	50
Binder Lajos	50
Szántó Mátyás	50
Renner József	50
Tripa Traian	50
Winterkorn Antal	50
Jovitiu Traian	50
Arnold János	50
Hádán Joan	50
Neidenbach F.	50
Özv. Schramm Róbertné	45
Puia Györgyné	40
Ziegler István	40
Cozma Aurél	40
Kraszl Gizella	40
Suhajda Vilmos	40

Elsőrendű ifjúsági beszédanyag:

Dr. Szivós Donát:

A ma diákja

Ifjúsági szentbeszéd!!

Ára 120 Lei és portó

Hirschmann Dezső	40
Nagy Gusztáv	40
Ládáriu Joan	46
Williger E., Kápolnás	30
Kiss Istvánné, Kápolnás	30
Balla János	30
Pavlinetz Béla	30
Dr. Cotioiu R., Arad	30
Schneider Miklós	30
Nebel Juliána	30
Made Mancsi	30
Szepeasy Béla	30
Juhász Rózei	30
Crisan Alexandru	25
Ritter Antal, Kápolnás	25
Kiss István, Kápolnás	25

20 lelt adtak:

Made Constantin, Hay Jakab, Cuvin Nusi, Lupenciu Gheorghe, Lup Const., Steiner Dezsóné, Bekulász István, Kiss Ferenc, Mücke Gizella, Made Constantin, dr. Dostaliné, Hufu Emilia, özv. Erdeiné, Szántó család, Brentonico Antonio, Vicas Stefan, özv. Erdélyi Gyuláné, Szabó Gy., Kalaoszek József, Cozma Román, Calin I. Lambert Károly, özv. Mayer Józsefné, Varga Ödön, Vatzek Ödön, özv. Klein Lőrincné, özv. Szebenyi Józsefné, Klocek József, Bader Károly, Esztergar Jenő, Popa Vespazian, Blaj Joan, Cozma Const., Kafka Jenő, David Traian, Firma Weisz, Kratzmann Ferenc, Bencea Joan, Ciordar Eremie, Szebenyi József, Kápolnásról: Szilávi Sándor, Kiss József	840
--	-----

15 lelt adtak:

Huszár Kálmánné, Klein Abraham, Balázs Ferenc	45
Felföldi Sándor	12

10 lelt adott:

Sedan Joan, Datner Albert, Medrea Joan, Teodorovicu Romulus, Cádáriu Joan, Zmarand I., Ruja Joan, Kápolnásról: Sir Nusi, Varga Katica, N. N., Olvashatatlan, Györi Sándor, Andrei Petru, Zimor Andrei és családja	140
---	-----

5 lelt adtak:

Györi József, Alexandru Sincal	10
--	----

Összesen: 595.293

Bobovszky János emlékére

Irtja: Belányi Imre

Elmentél közülünk János testvér! Nem nézünk többet szelid kékszemed, nem halljuk többet kissé idegen hangszólású baráti üdvözlésedet. Hiányozni fogsz nekünk, mert kesvesen vannak közöttünk, akik közeledésüket oly kínos pontossággal teljesítették, mint tel a kongregációs összejövetelen elsőnek jöttél, ha kellett, aki a baldachint vigye, elsőnek jelentkeztél, betartottad a szentségmádat és mikor bejegyzéssel látogatott meg a nagy Isten, nem fájdalomdról panaszkodtál, hanem csak arról, hogy nem járulhat sz mindennap a szent-áldozáshoz.

Szinte évődni szeretnék veled, hogy nagy helyma vagy te, János! Utolsó akartál lenni a földön, hogy első lehess a mennyben. De tudom, hogy alázatosságodnak nem az égi jutalom reménye, hanem az volt a főoka, hogy ezzel is az áltad forrón szeretett Mesterhez akartál hasonlítani.

Ezért vitted te szívesen a baldachint, ezért tartottad be pontosan a szentségmádati órát, ezért járultál, míg egészséges voltál, mindennap a szentséghez, mert szerelted Jézust. Nem sokan ismertek téged annyira, mint én. Nekem prédikáció volt az életed. Köszönöm neked mindazt, amire tanítottál, nem szóval, példádval. Most már ott vagy, remélem ott vagy Jézusnál. Ha ezt nem remélném, hiába is volna itt minden küzködés. Ha még volt törlesztendő valód, kínos utolsó napjaidat, türelemmel viselt szenvedéssel levezekelted.

A remény tartja bennünk, hátramaradtakban a lelket, hogy ott, Jézus közelében, viszonzatljuk egymást. Belenézhetünk szelid nézésű, kék szemedbe, megszoríthatjuk férfias erejű jobbodat és megölelhetjük hűséges szívedet. A boldog feltámadást reméljük! A viszonzításra kedves Bobovszky János!

Az állami szeszjövédék intervenciós vásárlásokkal biztosítja az arad- és hunyadmegyei cujka piaci árát

Aradról jelentik: Az elmúlt hét péntekjén és szombatján az állami szeszjövédék vezérigazgatóságánál értekezlet volt annak érdekében, hogyan lehetne az Arad- és Hunyadmegyékben, valamint Temes megye egy részében várható rendkívül gazdag szilvatermés következtében a cujka piaci árát megmenteni, illetve a termelők segítségére sietni, hogy kiségitsek őket tökehiányukból. A közelmúltban Badea Gheorghe vezérigazgató az említett megyékben szemleutat tett és szakkörökkel folytatott tanácskozásaiból kiderült, hogy csakis intervenciós vásárlásokkal érhető el a kívánt cél. A szeszjövédék hajlandónak is mutatkozott a beavatkozásra és a mostani értekezleten elhatározták a beavatkozás módját. A megbeszélésre meghívták az állami szeszjövédék arad-

megyei és hunyadmegyei egyedárusait, hogy javaslatl könnyítsék meg a vezérigazgatóság munkáját. Aradról Mera Terentius, Hunyadmegyéből a Corvin S. A. (Mioc és Demsooreanu) megbízottja jelent meg az értekezleten, amelyen elfogadták Mera indítványát, hogy a szeszjövédék megkezdi intervenciós vásárlásait és pedig közvetlenül a termelőnek állomáson, vagy rakva, adózatlanul szeszfokonként 40 banit fizet a pálinkáért. A szeszfokonként megállapított legkisebb ár annyit jelent, hogy a parasztermelő egy liter 28-30 fokos pálinkáért 11.20-12 lejt kap, adózatlanul az állomáson. Az állami intervenciós vásárlás folytán az említett megyéknek mintegy 7-800 vagont kitevő szilvapalinka-termése részére sikerült tisztességes árat biztosítani.

Nem engedélyezik az elsőrendű minőségű búza őrlését

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága Bujou nemzetgazdasági miniszter elnökele alatt ülést tartott, amely alkalommal Bujou miniszter ismertette a gabonaértékesítés jelenlegi helyzetét és a vásárlásokat, amelyeket a szövetségi intézet az ország egész területén eszközölt. A szövetségi intézet útján az állam igen nagy áldozatokat hoz a gabonaértékesítés érdekében, amennyiben megvásárol minden gabonát, amit a termelők a piacokra szállítanak és eladásra felajánlanak. Tekintettel ezekre az áldozatokra és annak a vételárnak a biztosítására, amelyet a gabonaértékesítésről szóló törvény előír, ajánlatos, hogy a termelő, mielőtt gabonáját eladásra felajánlaná, tisztítsa meg azt idegen részecskéktől. Tekintettel továbbá a külföldi piacok minőségi igényeire, a kormány intézkedéseket fog foganatosítani, hogy elsőrendű minőségű búzának őrlése ne engedélyeztessék. Hymódon tudja csak biztosítani a kormány, hogy a külföld számára lekötött gabonamennyiségek a kivitelre kellő mennyiségben rendelkezésre álljanak. A gazdasági bizottság ezután tudomásul vette a Sinaian folyó román-magyar gazdasági tárgyalások eddigi eredményeit és elhatározta, hogy Románia részvesz a lembergi nemzetközi vásáron, ami szeptember 2-12-én lesz.

DEVÁN BE KELL SZOLGÁLTATNI A RÉGI OSZTRÁK-MAGYAR IPARENGEDÉLYEKET. Déva. Saját tud. Déva város polgármesteri hivatala 5304-1939. számú hirdetésnyében felhívja a dévai kereskedők és iparosok figyelmét, hogy mindazok, akiknek birtokában osztrák-magyar időből való iparengedély van, ezt az engedélyt nyújtsák be a polgármesteri hivatal 8. számú szobájában 1939. augusztus 10-ig s csupán a román brevetet tartásuk meg.

A hunyadmegyei buzaértékesítő bizottság határozata a megye buza mennyiségének értékesítési lehetőségéről. Déva. Saját tud. A hunyadmegyei buzaértékesítő bizottság, a mezőgazdasági kamara képviselőjének a jelenlétevel ülést tartott s azon megtárgyalta azt a helyzetet, amibe a hunyadmegyei gabonatermelők a buzaértékesítési törvény miatt is kerültek. A buzaértékesítési törvény ugyanis megszabja a buza minimális árát s az eladást szövetkezetekhez köti. A bizottság tekintettel arra, hogy Hunyad megyében olyan szövetkezet, amely ilyen nagymennyiségű búzát vásárolhatna, nincsen, azt határozta, kárni fogja a kormányt, engedje meg a hunyadmegyei gazdáknak, illetve tegye lehetővé, hogy a megye gabonafelvezet a temesvári exportihivatal vásárolja meg s ennek a vételnek a lehetővé tétele miatt létesítsenek átvételi helyeket és pedig a lehetőséghez képest Déván, Hátszegen, Szászvároson és Marosillyén. Illetékesek remélik, hogy a bizottságnak ez a határozata nemcsakára eredményre is fog vezetni a gabonafelvezet ilyen módon megvalósítására, hanem az értékesítésre is.

Zürichi zárlat. Párizs 11.74, London 20.77 egyenység, Newyork 443.12, Brüsszel 75.25, Milánó 23.30, Amszterdam 235.80, Berlin 177.70, Prága 15.17 fél, Varsó 83.40, Belgrád 10, Bucuresti 325.

DEVA VIZVEZETÉKE MEGVALÓSULÁS ELŐTT. Déva saját tud. Déva vízvezetékének kérdése 1914 óta állandóan napirenden van. Most Dévára érkezett a helyügyi alminiszter, aki átnézte az új terveket és kijelentette, hogy a helyügyi kormány hajlandó Déva városának a vízvezeték kiépítésére 10 millió lejes kölcsönt nyújtani. Így a vízvezeték építéséhez rövidesen hozzákzdenek.

A dévai borbélyok is megalakítják a céh tagozatát. Déváról jelentik: Megjelent Déván Iliencea Petru temesvári borbélymester, a temesi fodrászcéh szervező igazgatója, aki gyűlésre, illetve megbeszélésre hívta össze a dévai borbélyokat. Adatta a szervezkedési szabályokat s beiratkozási nyilatkozatokat s felkérte a dévai borbélyokat, hogy Piski, Szászváros, Vajdahunyd, Káian és Marosillye fodrászainak a bevonásával alkalmas időben tartsák meg az alakuló közgyűlést s alakítsák meg a temesi borbélycéh hunyadmegyei, illetve dévai tagozatát. A közgyűlés alkészítésével Gligor Stefan dévai borbélymestert bízták meg. Hunyad megyében az ipari céhekből két-két tagozat alakul, egy Déva s egy Petrozsény központtal, tekintettel arra, hogy a Zsilvölgye magában is elegendő számú iparost tart el minden ipari szakmájában.

SPORTHIREK

FELMONDÓ LEVELET KÜLDÖTT TOLDI A FERENCVÁROS VEZETŐSÉGÉNEK. Budapesti jelentik: A Ferencváros vezetősége augusztus elsőjén értesítette Toldi Gézát, hogy szerződését hajlandó megújítani. Toldi erre felmondó levelet küldött a Ferencvárosnak, mert a régi feltételek mellett nem akarja megújítani szerződését. Tíz év óta ugyanazért a fizetésért szerződötték évről-évre és sohasem kérdezték meg, akarok-e valamit, van-e valami kívánságom. Nekem most már meg kell osztanom a szívemet a Ferencváros és a családom között, gondoskodnom kell a kislányom jövőjéről is — mondotta Toldi a felmondó levél elküldése után.

TURISZTIKA

* A Sasok nagyváradi turista egyesülete aug. 13-án reggel 7 órai indulással kirándulást rendez a solymosi várrhoz és a pešterei cseppkőbarlanghoz. A fűtők megtekintése után a Sasok Körében fürdés és strandolás. Részvételi díj 70-85 lejt. Jelentkezést elfogad az egyesület irodája: Dr. Aurel Lazar-utca 14. szám délután 6-8 óra között, továbbá Mocsáry Sándor irógépüzlete, Bul. Regele Feridand 13. és Gyenge István ékszerész Alexandri-utca 12. szám.

A nagyváradi mozgóképszínházak

DORIAN: A TURF B...
A... ..

LEGUJABB

Súlyos szerencsétlenség az angol légi hadgyakorlatokon

Lezuhant egy bombavető repülőgép, négy a tengerbe veszett

Londonból jelentik: Az angol légi Laderő nagy légi gyakorlatán Tollertonban, kevéssel éjtél előtt lezuhant egy bombavető repülőgép és személyzetének valamennyi tagja életét veszítette.

Négy bombavető repülőgép, mely az Északi-tenger felett gyakorlatozott, eltűnt. Azt hiszik, hogy a gépek a tengerbe zuhantak. Eddig még nem sikerült nyomukra bukkanni.

Lengyel drótsövények és erődítmények Danzig ellen

Francia biztatás Lengyelországnak Litvánia megszállására

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger jelentése szerint Danzig úgynevezett municions kikötőjében, a lengyel kézben lévő Westerplattén, lengyel katonák drótsövényeket kezdtek kifeszíteni. Másfelől pedig a Visztula jobb partján előnyomuló földnyelven a lengyelek erődítményeket létesítenek. A lap ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy ez az eljárás alkalmas arra, hogy a legkomolyabb bizalmatlanságot idézze fel.

Párizsból jelentik: Pertinax az Ordre-ban foglalkozik Rydz-Smigly lengyel tábornagy vasárnapi krakkói beszédével. Cikkében arra a megállapításra jut, hogy az angol-francia segélynyújtási egyezmény Lengyelország számára Litvánia katonai megszállásának lehetőségét is biztosítja, amennyiben a litván belpolitikai események révén Varsót veszély fenyegetné.

Anglia katonai és politikai szövetséget akar a Szovjettel

Kereskedelmi szerződés és 10 millió angol font kölcsön Moszkvának

Londonból jelentik: A Times erélyesen szembe száll azokkal a hírekkel, amelyek úgy állítják be a dolgokat, mintha a moszkvai katonai megbeszélések célja a hármass politikai egyezmény helyettesítése volna. Leszögezi a lap, hogy Anglia nem szándékszik a szovjettel stratégiai egyezményt kötni anélkül, hogy egyidejűleg létre ne jöjjön a politikai szövetség. A katonai megbeszélések, mint-hogy reális alapon mozognak, alkalmasak a moszkvai légkör tisztázására és nem adnak helyet újabb huzavonának. Londonban számolnak azzal, hogy a katonai tárgyalások kielégítő lefolyása után angol-szovjet kereskedelmi szerződést ütnék nyélbe. A Daily Express arról is tud, hogy Moszkva 10 millió font értékű angol kölcsönt kap.

A Délafrikai Unióban ellenzéki mozgalom indult Anglia világhatalmi politikája ellen.

Fokvárosból jelentik: Az angol birodalom dominiumai közé tartozó Délafrikai Unió területén, Goodwoodban, a Fokváros mellett a nemzeti ellenzék vasárnap gyűlést tartott, melyen dr. Van Nierop parlamenti képviselő a külpolitikai helyzetéről feltűnő beszédet mondott. A szónok több ízben hangoztatta, hogy a béke egyetlen zavarója az angol világhatalmi törekvés. Az angol politika beleszól olyan más népek ügyeibe, akiknél nincs semmi keresnivalója. Mégis a hazug jelentések a más népeket nevezik békerontóknak. Az angol birodalom azonban ezt a politikát mégse folytathatja a végtelenségig, mert lassankint másutt is elismerik a rosszhiszeműségét és képmutatását.

— Ideje már — mondotta dr. Van Nierop, — hogy a délafrikaiak is megtanulják felfogni, hogy nem Németország, Olaszország, Spanyolország, Danzig fenyegeti a világbékét, hanem egyedül az alszent és háberus hódításokra alapított angol birodalom a felelős a békéért és háborúért. Habár Danzig német város és népe a német birodalomhoz akar csatlakozni, Anglia mégis közbeavatkozik, holott ugyanaz az, amelyik a népek önrendelkezési jogát úgy szereti emlegetni, mint „legszentebb emberit javat”. És angol felfogás szerint Németország-

nak nem lehet Danzigért közbelépnie, holott Angliának szabad volt egy maroknyi angol ember aranykereskedelmi érdekei végett Transvaalt egy két éves hadjárattal végigrombolni.

A képviselő végül is a Délafrikai Unió szemléssége kimondását kívánta.

A vatikáni magyar követ kihallgatáson volt a pápánál

Rómából jelentik: XII. Pius pápa Castel Gandolfóban magánkihallgatáson fogadta báró Apor Gábor, szentszéki magyar követet.

Új ezüst és nikkelt pénzek Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: A jugoszláv nemzeti bank pénzverdejében már verik az új ezüst és nikkelt pénzeket, mivel a régiakat bevonják. Az új érméket II. Péter király képmása díszíti.

Az új spanyol kormány mellett nemzetvédelmi tanács is alakul

Burgosból jelentik: A hivatalos lap rendeletet közöl, mely szerint Franco tábornok a tárcanélküli miniszterelnöki címet veszi föl. A helyettes miniszterelnöki címet megszüntetik. Ezenkívül közli a rendelet, hogy nemzetvédelmi juntát alakítanak, amelynek elnöke Franco tábornok, többi tagja pedig a három nemzetvédelmi miniszter lesz.

Részült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyváradi, II. Károly király-ut. 5. szám.

CENZURAT

A vallásos irodalom nagy értéke, valóságos gyöngye:

Müller Lajos S. J. elmelkedési kötetei:

Harmatozzatok egék!

Advent első vasárnapjától kezdve Vizkereszt utáni vasárnapig tartalmaz gyakorlati, szép teljesen kidolgozott elmelkedéseket. Ára kartonkötésben . . . . . 130 lei

Példát adtam nektek

című részben Vizkereszt első vasárnapjától nagybőjtig ad mindennapra lelket megfogó, gyönyörű meditációkat. Ára kartonkötésben . . . . . 130 lei

A kereszt iskolája

kötetben a nagybőjtői időre szóló elmelkedésekkel formálja a lelkeket s hoz megindító, mély szövegeket. Ára kartonkötésben 90 lei

A kereszt diadala

pedig a húsvéti ünnepkör számára alkalmas szemléltetéseket tárgyalja. Ára kartonkötésben 144 lei

Minden kötete külön is nagy érték, Mindenki megtanulhat belőle elmélkedni, az is, akinek e téren még nincs gyakorlata

Arcúhirdetések

Allást nyee szavanként 2 lei

Keresek jövő tanévre romai katolikus helyettes tanítót vagy tanítónőt. Fizetés megállapodás szerint. Márk Lőrinc tanító, Sălacea, Jud. Sălaj.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó négyszobás modern lakás november 1-re. — Nagyváradi, Strada I. C. Bratianu 27. szám.

Kiadó kétszobás, előszobás, komfortos lakás, aug. 1-re. Nagyváradi, Str. Tache Jonescu 25. szám

Kétszobás utcai lakás, ugyanott butorozott szoba kiadó. Nagyváradi, Str. Tache Jonescu 58. szám.

SZOLID, keresztény tisztviselő leány keresztény urivaladnál teljes ellátást keres. Lehetőleg külön szobával. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó háromszobás, fürdőszobás, komfortos lakás október 1, vagy november 1-re. Nagyváradi, Str. Nicolae Zsiga 54.

Egy utcai szoba előszobával kiadó azonnal is. Nagyváradi, Str. Andrej Muresanu 9. sz.

1 szobás, konyhás lakás elcséjére kiadó. Tarján, Nagyváradi, Str. Decembai 10.

2 szobás

komfortos lakás szeptember 1-re kiadó. — Nagyváradi, Regela Ferdinand 49., illetve Str. Parintele Danila 7 sz.

Különféle

szavanként 3 lei

Két leányt

iskolai időnyre, teljes ellátással vagy magános urinót vállalk. Cím-et a kiadóba kér.

Gojdu

román szekcióról érettségizett diák, tanítványt vállal. — Cím: Szentmiklóssy, Nagyváradi, Str. Nicolae Zsiga 32. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

egy telken lévő 2 k. ház, esetleg külön is. Ugyanott eladó egy tolettetűkör, ruhás szekrény és egy ágy. Nagyváradi, Str. Clemenceau No. 13. Kommandánsrét.

Allást keres

szavanként 1 lei

A fényképezést minden ágában jartas, gyakorlott segéd leány, állást keres. „Gyakorlott munkaerő” jellegre a kiadóba.

Bejárónőnek

elmenne azonnal kisebb családdhoz. Nagyváradi, Baranyi Józsefné, Hosszú-utca 24. szám.